Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ КЕНГАШИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

● № 218 (9864).

1990 йил 15 ноябрь пайшанба

Баҳоси 3 тийин.

Ўзбекистон Совет Социалистик Жумҳурияти Президентининг ФАРМОНИ

БАРЧА ТУРДАГИ МАКТАБЛАРНИНГ ЎҚИТУВЧИЛАРИГА, БОЛАЛАР УЙЛАРИНИНГ ТАРБИЯЧИЛАРИГА ҚЎШИМЧА ИМТИЁЗЛАР БЕРИШ, ЮҚОРИ СИНФ ЎҚИТУВЧИЛАРИНИНГ ИШ ҲАҚИНИ ОШИРИШ ТЎҒРИСИДА

Мактаб ўқитувчилари ва болалар уйлари тарбиячиларининг ижтимоий-маиший ва моддий шароитини яхшилаш, улар меҳнатини рағбатлантиришни кучайтириш мақсадида қуйидаги тадбирлар амалга оширилсин:

1. 1991 йилнинг 1 январидан юқори (V—XI) синфлар ўқитувчиларининг иш ҳақи дарс соатларини ҳафтасига 18 соатдан 16 соатга камайтириш ҳисобига ойига ўрта ҳисобда 15 фоизгача оширилсин.

2. «Халқ ўқитувчиси», «Хизмат кўрсатган халқ таълими ходими» фахрий унвонлари учун педагоглик маошларига ва мансаб окладларига ҳар ойда тўланадиган қўшимча ҳақ икки баравар кўпайтирилсин ҳамда тегишли равишда улар 100 ва 60 сўм қилиб белгилансин.

3. Қорақалпоғистон МССЖ Вазирлар Кенгаши, халқ депутатлари вилоят ва Тошкент шаҳар кенгашлари ижроия қўмиталари, вазирликлар ва идоралар, корхоналар ва ташкилотлар:

Мактаб ўқитувчилари ва болалар уйларининг тарбиячиларига улар яшаб турган давлат ҳамда идораларга қарашли уйлар ва квартираларни шахсий мулк сифатида бепул берсинлар;

Қишлоқ жойларда ва шаҳар типидаги қўрғонларда истиқомат қилаётган мактаб ўқитувчилари ва болалар уйларининг тарбиячилари квартира ҳақидан ва коммунал хизмат (сув таъминоти, газ, электр ва иссиқлик энергияси) ҳақини тўлашдан озод қилинсин. Шаҳарларда яшовчи мактаб ўқитувчилари ва болалар уйларининг тарбиячиларига квартира ҳақи ва коммунал хизмат ҳақининг 50 фоизи миқдорида имтиёзлар берилсин. Марказий иситиш системасига эга бўлмаган уйларда яшовчиларга белгиланган нормалар доирасида сотиб олинадиган ёқилғи ҳақи берилсин;

Мактаб ўқитувчилари ва болалар уйларининг тарбиячилари учун биринчи навбатда ер участкалари ажратиш ва якка тартибда уй қуриш учун бинокорлик материаллари сотиб олиши белгилансин.

Ушбу бандда кўзда тутилган имтиёзлар камида 10 йил педагоглик иш стажига эга мактаб ўқитувчилари ва болалар уйлари тарбиячилари бўлган пенсионерларга жорий этилсин.

4. ЎзССЖ Молия вазирлиги, Қорақалпоғистон МССЖ Вазирлар Кенгаши, халқ депутатлари вилоят ва Тошкент шаҳар кенгашлари ижроия комитетлари ушбу қонунни рўёбга чиқариш билан боғлиқ ҳаражатларни жумҳурият ва маҳаллий бюджетлар маблағи ҳисобига амалга оширсинлар.

5. Ўқитувчилар ва болалар уйлари тарбиячиларининг турмуш шароитини яхшилаш тўғрисида доимий ғамхўрлик қилиш, ёш авлоднинг уйғун камол топиши учун зарур шарт-шароит яратиш вазирликлар, идоралар, корхоналар, ташкилотлар, колхозлар ва совхозлар раҳбарларининг асосий бурчи деб ҳисоблансин.

Ўзбекистон Совет Социалистик Жумҳуриятининг Президенти И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1990 йил, 13 ноябрь.

● Пойтахтимиздаги жумҳурият ўқитувчилар малакасини ошириш институтида турли вилоятлардан келган педагоглар билим ва савияларини оширмоқдалар. Бу ерда ҳар бир предмет бўйича замонавий жиҳозланган фан кабинетлари, лабораториялар улар ихтиёрида.

— Куни кеча матбуотда эълон қилинган жумҳуриятимиз Президентининг юқори синф ўқитувчиларининг ойлик маошларини ошириш ва умуман педагогларга яна бир қатор имтиёзлар яратиш тўғрисидаги Фармони ёш авлод мураббийларини беҳад қувонтирди, — дейди институт экранли ҳамда товушли кўргазма кабинети мудири Собир Муқимов, — биз бу ғамхўрликка жавобан ўқитувчилар билим даражасини янада оширишга астойдил ҳаракат қиламиз. Зероки фақат малакали, юксак маҳоратли муаллимларгина ўқувчиларга пухта илм ва тарбия беришга қодирдирлар.

Суратда: С. Муқимов (чапда) малака оширишга келган бир гуруҳ педагоглар билан.

Суратчи Р. АЛБЕКОВ.

ҚИШЛОҚ УЧУН МЕНЕЖЕРЛАР

Деҳқончилик-саноат комплексини бошқариш жумҳурият олий мактаби янги тоифадаги ходимлар — жамоа хўжаликлари, давлат хўжаликлари ва қайта ишлаш корхоналари учун менежерлар тайёрлаш марказига айланди.

Бозор иқтисодиётига ўтиш шундай мутахассислар тайёрлашни зарур қилиб қўйди. Дастлабки гуруҳ — қарийб 100 киши — маркетинг ишининг назарий ва амалий муаммоларига доир лекциялар курсини тинглади. Машғулотларни ССЖИ Вазирлар Кенгаши ҳузуридаги халқ хўжалиги академияси олий тижорат курсларининг профессорлари олиб боришди. Улар тингловчиларни ўқитишнинг фаол шаклларини ташкил этиш ва ўтказиш, амалий ўйинлар, товар бозорларини тадқиқ этиш юзасидан машқлар, маркетинг шакллари билан таништирдилар.

Тингловчиларнинг дастлабки гуруҳи «Ўзагропромсервис» амалий алоқалар уюшмасининг ходимлари, деҳқончилик-саноат комплексини бошқариш жумҳурият олий мактабининг профессор ва ўқитувчиларидан ташкил топди. Бундан буён уларнинг ўзлари мустақил равишда қишлоқ хўжалиги ва қайта ишлаш тармоқлари учун менежерлар тайёрлашлари керак бўлади. Янги йилдан яна 150 нафар — ҳозирча жумҳуриятнинг ҳар бир райони учун биттадан менежер тайёрлана бошлайди.

(ЎзТАГ).

ТАСАКС МЕВА ВА ГУЛЛАРИ

Тошкент ноҳия жамоа хўжаликларининг меҳнатчилари томорқа участкасида етиштирилган ҳосилни бозорга элтиб сотиш ташвишларидан халос бўлдилар. Ижарачилар, кооператив ва хусусий мулкчилар Тошкент уюшмаси (ТАСАКС) сабзавот ва меваларни бозорга ташиб келтириш, бунинг учун зарур идишларни топиш ва сотишни ўз зиммасига олди. Ташкилот ноҳия деҳқонлари етиштирган маҳсулотни мамлакатнинг шимолий ва марказий минтақаларига олиб бориб сотилишини таъминламоқда. Октябрь ойининг иккинчи ярми давомидагина уюшма воситачилигида 165 тонна узум тайёрланди. Маҳсулот Чернобиль фожнасидан азият чеккан минтақадаги Брянск, Могилев ва Гомель областларига жўнатилди. Шу кунларда яна 500 тонна узум тайёрлаб жўнатишга ҳозирлик кўрилмоқда. Хўжаликлар жамоаларининг фикрини сўраб билиш натижалари томорқа участкаларининг эгалари мева ва сабзавот маҳсулотларини сотишни ана шундай ташкил этишдан қониқаётганликларини кўрсатди. «Ленин йўли» жамоа хўжалигининг раиси С. Муҳамаджонов мана бундай деди:

— Бизнинг хўжалигимиздаги томорқа участкаларида асосан узум етиштирилади. Кўкламдан бошлаб тинмай меҳнат қилиб, куз келганда шошиб қоламиз. Ҳосилни қандай сотишни ўйлаб бош қотади. Гоҳ яшчик етишмайди, гоҳ ишчи кучи, гоҳ ташиб улгурмаймиз. ТАСАКСнинг бу соҳадаги иши бебаҳодир. Харид ҳақи бизни қаноатлантиради. Муҳими, маҳсулот бузилмайди ва исроф бўлмайди.

— Бу йил томорқамиздан 5 тоннадан ортиқ узум олдик, — дейди колхоз соҳибкори Ҳ. Азимбоев. — Унинг ҳаммасини сақлаб, эплаб сотиш жуда қийин. Янги уюшма ходимлари мендан 2600 килограмм узум олишди. Мен шунча миқдордаги узумни ҳар куни бозорма-бозор олиб бориб сотганимда икки ойдан кўп вақтим кетарди.

ТАСАКС бош директори А. Шоалимов уюшманинг мақсади, ҳуқуқ ва истиқболлари ҳақида мана бундай деди:

— уюшмамиз Тошкент ноҳия партия комитети билан ноҳия Советининг ташаббуси ила ташкил этилди. Иттифоқ «Мева» акционерлик жамияти катта ёрдам кўрсатди. Жамият бизга икки йиллик муддат билан 500 минг сўм қарз берди. Бизда 16 киши ишлайди. Ходимлар асосан маҳсулот тайёрловчилар, экспедиторлар ҳамда транспортчилардан иборат. Телефакс, телекс сотиб олдик. Компьютерлар сотиб олишни ҳам мўлжаллаяпмиз. Уюшмамизнинг асосий мақсади — бирлашмалар, корхона ва ташкилотлар орасидан шериклар топиб, улар билан қишлоқ хўжалик маҳсулотларини, мева ва уларнинг уруғларини келишилган нархларда республика ва мамлакат ташқарисида сотишдан иборатдир.

ТАСАКС шунингдек қишлоқ хўжалик маҳсулотларини йиғиш, дастлабки тарзда қайта ишлаш билан ҳам шуғулланади. Бундан ташқари биз жамоа хўжаликлари, давлат хўжаликлари, ижарачи ва хусусий хўжаликларнинг қурилиш материалларига, автотранспорт воситаларига, қайта ишлаш ускуналарига бўлган талабларини марказлаштирилган тартибда таъминлашни ҳам ўз зиммамизга олганмиз.

Т. АЛИМОВ,
ЎзТАГ мухбири.

М. С. ГОРБАЧЕВ ҳарбий хизматчи депутатлар билан учрашди

ССЖИ Президенти М. С. Горбачевнинг ҳарбий хизматчи — халқ депутатлари билан 13 ноябрь куни бўлиб ўтган учрашувида армия турмушининг энг муҳим муаммолари муҳокама қилинди. Давлат бошлиғининг Ватан ҳимоячилари билан бир неча соат давом этган мазмундор мулоқотида халқ депутатларидан 1100 киши қатнашди, барча иттифоқдош жумҳуриятлардан Москвага келган бу депутатлар қишлоқ ва қўрғон Советларидан тортиб то ССЖИ Олий Кенгашигача бўлган давлат ҳокимияти барча органларининг вакиллари эди. Учрашувда қатнашган халқ депутатларининг кўпчилиги бевосита Қуролли Кучларда ишлайди.

ССЖИ Президентлик Кенгашининг аъзоси, мамлакат мудофаа вазири, Совет Иттифоқи Маршали Д. Т. Язовнинг ва ҳарбий хизматчи депутатларнинг нутқларида кўпгина масалалар кўтарилди. Совет кишилари социалистик Ватанни ҳимоя қилиш соҳасидаги ўз конституциявий вазифаларини бажаришларидан тортиб, оқилона етарли даражадаги ҳарбий-сиёсий доктрина муносабати билан мамлакат мудофаа қобилиятини зарур даражада сақлашгача, Совет Қуролли Кучларининг обрў-эътиборини мустаҳкамлаш ва ҳарбий хизматнинг нуфузини ошириш вазифаларидан тортиб, ҳарбий хизматчилар ва улар оилаларининг шон-шарафи ҳамда қадр-қимматини, ҳаёти ва соғлиғини сақлашгача бўлган вазифалар шу жумлага кирди.

Деярли ҳар бир нутқда мамлакатдаги ҳозирги ижтимоий-сиёсий вазият хусусида гапирилди. Шу муносабат билан Молдова, Латвия, Эстония, Грузия, Арманистондан келган турли даражалардаги Советлар депутатлари бўлган нотиқларнинг нутқлари айниқса ўткирлиги билан ажралиб турди. Жумладан, Молдовадаги ҳозирги вазиятни жумҳурият ҳудудига ССЖИ Ички ишлар вазирлигининг ички қўшинларини дарҳол киритиш ва иттифоқ шартномасини тезроқ тузиш йўли билангина барқарорлаштириш мумкин, деган фикр айтилди.

Кўп кишилар мамлакатнинг олий раҳбарияти «қўш ҳокимиятчилик»ка барҳам бериб, иттифоқ қонунларига жойларда риоя этилиши таъминласин, деган фикрни изҳор этдилар.

Нотиқлардан бири Болтиқбўйида кузги чақириқнинг аҳволи ҳақида гапириб, мудофаа тўғрисидаги қонун тасдиқлангунга қадар ССЖИда муқобил меҳнат хизмати тўғрисида муваққат низомни дарҳол қабул этишга; миллий мактаблардаги таълим бир йил узайтирилганини эътиборга олиб, ҳарбий хизматга чақиришни 19 ёшдан бошлаш имкониятини кўриб чиқишга; армияга чақириш ва ундан бўшатишни йилига бир марта ўтказишга, ҳарбий хизматчиларнинг оилаларига нафақани кўпайтиришга чақирди.

ССЖИ Қуролли Кучларини ислоҳ қилиш муаммолари хусусида бир талай таклифлар айтилди. Жумладан, бу ишни жадаллаштириш, уни Қуролли Кучларни қисқартириш билан айни бир вақтда ўтказиш зарурлиги ҳақида гапирилди. Бу ишда тажрибали ҳарбийларгина эмас, бутун жамият ҳам иштирок этиши муҳимлиги таъкидлаб ўтилди.

Сўзга чиққан кишиларнинг ҳаммаси ҳарбий хизматчиларнинг ижтимоий-маиший мақоми масалаларига бирон-бир тарзда тўхталиб ўтди. Кўпгина ҳарбий депутатларнинг фикрича, бозор муносабатларига ўтилиши ҳарбий хизматчилар ва улар оилаларининг турмуш даражасини баттар пасайтириб юбориши мумкин.

Бир қанча нутқларда оммавий ахборот воситалари томонидан армия турмуши ва армиянинг жамиятдаги тутган ўрни нохолисона ва кўпгина нотиқларнинг фикрича, қоралаб ёритилаётганлигига қарши норозилик сўзлари янгради. Шу билан бирга «Взгляд» телекўрсатув программасининг муаллифлари шаънига энг кўп танқидий мулоҳазалар айтилди. Нотиқлар матбуотни амалий иш қилишга, «бир томонлама фикрлар хилма-хиллигини» бартараф этишга чақирдилар.

Сўнгра ССЖИ Президентига сўз берилди. У ССЖИнинг ягона Қуролли Кучларини ҳамда уларни умумий ҳарбий мажбурият тўғрисидаги Қонун асосида бутлаш қоидасини сақлаб қолиш зарурлигига ишончи комил эканини билдирди.

М. С. Горбачев баъзи жумҳуриятларда ўз армияларига эга бўлиш зарурлиги ҳақида айтилаётган даъволарга тўхталиб, бу даъволарда ҳақиқий аҳволни тан олишдан кўра сиёсий найранг кўпроқ эканини айтди. Ҳарбий хизматга чақириш тўғрисидаги масала Федерация Кенгашининг яқин орада ўтказиладиган мажлисларидан бирида ёки ССЖИ ҳукуматида барча жумҳуриятлар ҳукуматларининг бошлиқлари иштирокида кўриб чиқилади, деди у.

ССЖИ Президенти учрашув қатнашчиларидан бирининг саволига жавоб қайтариб, Болтиқбўйи жумҳуриятларини Совет Иттифоқи ҳудудининг бир қисми деб ҳисоблаётганини айтди. Уларнинг ССЖИ Конституциясига зид бўлган барча Қонун ҳужжатлари ҳақиқий эмас, деб эълон қилинганини Президент эслатиб ўтди.

У ҳарбий тўнтариш эҳтимоли хусусидаги куракда турмайдиган гапларга, армиямизни ёвуз режалар тузишда айблаш йўлидаги ҳар қандай уринишларга қарши эканини айтди. Мамлакат ва бутун дунё олдида бундай уринишларни қатъиян рад қилиш керак, деди М. С. Горбачев. Армия ўз ўрни ва масъулиятини билади, у ҳамиша халқ билан бирга бўлади, деди у.

Президент учрашув вақтида ҳарбий хизматнинг обрў-эътибори ва нуфузи ҳозирги даражаси ҳақида билдирилган мулоҳазаларга жавобан, жумладан, бундай деди: биз замонавий, самарали армияга, дунёдаги ишларнинг ҳозирги аҳволига муносиб ишончли хавфсизликни таъминлай оладиган қудратли Қуролли Кучларга эга бўлишимиз керак. Башарти аҳвол бошқа томонга ўзгарадиган бўлса, армия ҳам ўзгаради, бироқ ҳозирги армия — давлатнинг энг муҳим қуролидир.

М. С. Горбачев мамлакат раҳбарияти Қуролли Кучлар ислоҳоти муаммосини диққат марказида тутаётганини тасдиқлади. Армия билан боғлиқ бўлган қонунлар — ҳарбий саноатнинг соҳасини ўзгартириш ҳақидаги, мудофаа тўғрисидаги, ҳарбий хизматчиларни ижтимоий жиҳатдан ҳимоя қилиш ҳақидаги ва бошқа шу каби қонунлар ишлаб чиқилмоқда, деди у. Президент бу ишга пухта ўйлаб, вазминлик билан ёндашиш кераклигини айтди. Унинг сўзларига қараганда, ислоҳот янги ҳарбий доктрина негизида амалга оширилиши керак, биз дунёдаги яхши ўзгаришлар, халқаро вазият соғломлашганлиги, қуролсизланиш жараёни кучайиб бораётганлиги натижасида мана шу доктринага эришдик.

Иқтисодиётнинг йўналиши ўзгартирилганлиги, уни ҳарбийлаштиришдан воз кечилганлиги ҳам ислоҳотларни тақозо этмоқда, деб таъкидлади Президент. У мамлакат ижтимоий-иқтисодий тараққиётининг ҳозирги босқичи муаммоларига батафсил тўхталди.

Нутқда ССЖИнинг ташқи сиёсати масалаларига катта эътибор берилди.

Президент 11 ноябрь куни РСФСЖ Олий Кенгашининг Раиси Б. Н. Ельцин билан бўлган учрашув ҳақида гапириб, ундаги суҳбатни масъулиятли, жиддий ва амалий суҳбат деб атади. Буни таъкидлаётганимнинг сабаби шуки, кейинги вақтларда Россия Федерациясининг Олий Кенгаши томонидан қабул этилган бир қанча ҳужжатлар — иқтисодий суверенитет тўғрисидаги, иттифоқ қонунларининг қўлланилиши ҳақидаги ҳужжатлар россияликларни ҳам, умуман иттифоқдагиларни ҳам ҳавотирликка солиб қўйган эди, деди у. Шу масала хусусида мана шундай бафуржа фикрлашувдан кейин менда марказ ҳам, Россия раҳбарияти ҳам кўп миллатли давлатимизнинг ва барча халқларнинг манфаатларига мос келадиган руҳда иш тутадилар, деган ишонч пайдо бўлди, деб таъкидлади М. С. Горбачев.

Учрашувда КПСС Марказий Комитетининг котиби О. Д. Бакланов қатнашди.

(ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН ССЖ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИГА ШАРҲ

Ўзбекистон ССЖ Президентининг мактаб ўқитувчиларига ва болалар уйларининг тарбиячиларига қўшимча имтиёзлар бериш тўғрисидаги Фармони — жумҳурият ўқитувчиларининг ижтимоий мавқеи ва вазифасига юксак баҳо берилаётганлигининг ифодасидир. Чунки ўқитувчиларнинг ижтимоий мақоми, уларнинг турмуш ва меҳнат шароити, обрў-эътибори — жамият маънавий ва ахлоқий тараққиётининг ҳал қилувчи кўрсаткичларидан биридир. Қайта қуриш давомида мактабнинг ва ўқитувчининг мавқеи, айниқса, ошиб боради. Ёш авлод ким бўлиб етишиши, у қандай қадриятлар билан ҳаётга қадам қўйиши кўп жиҳатдан ўқитувчининг куч-ғайратига боғлиқдир.

Фармонда юқори (V—XI) синфлар ўқитувчиларининг дарс соатини ҳафтасига 18 соатдан 16 соатга камайтириш эвазига иш ҳақини ўрта ҳисобда 15 фоиз ошириш кўзда тутилади. Натижада 230 мингдан ортиқ ўқитувчининг иш ҳақи оширилади.

Ўқитувчининг ижодий ўсишини рағбатлантириш, амалий малакасини ва ўз меҳнати натижаларидан манфаатдорлигини ошириш мақсадида «Халқ ўқитувчиси», «Хизмат кўрсатган халқ таълими ходими» фахрий унвонлари учун тўланадиган қўшимча ҳақ икки баравар кўпайтирилади.

Давлат уйлари ва квартираларининг шахсий мулк сифатида ўқитувчиларга топширилиши, шунингдек коммунал хизматларга доир имтиёзлар тўғрисидаги қарор бозор иқтисодиётига ўтиш даврида жумҳурият ўқитувчилари учун алоҳида муҳим аҳамият касб этади.

Қишлоқда яшовчи муаллимлар бундан буён квартира, газ, сув таъминоти, электр ва иссиқлик энергияси учун ҳақ тўлашдан озод қилинадилар. Шаҳардаги барча мактабларнинг ўқитувчилари ва болалар уйларининг тарбиячилари учун квартира ҳақи ва коммунал хизмат ҳақи 50 фоиз камайтирилади. Бу тадбир камида 10 йил педагоглик стажига эга бўлган пенсионерларга жорий этилиши ҳам муҳимдир. Фармоннинг рўёбга чиқарилиши ўн минглаб ўқитувчилар оилаларининг шахсий мулк сифатида квартира олишларига имкон беради.

Ўқитувчиларнинг, айниқса, қишлоқда яшовчи ўқитувчиларнинг уй-жой, маиший шароити анча яхшиланади. Уларга биринчи навбатда ер участкаси олиш имкониятигина эмас, шу билан бирга якка тартибда уй қуриш учун бинокорлик материаллари сотиб олиш ҳуқуқи ҳам берилади.

Ушбу қонунда кўзда тутилган иш ҳақини ошириш ва имтиёзлар бериш билан боғлиқ ҳаражатларнинг бир йиллик умумий миқдори қарийб 130 миллион сўмни ташкил этади.

Фармоннинг ўз вақтида ва тўла амалга оширилиши кўп жиҳатдан халқ депутатлари маҳаллий Советлари ижроия комитетларига, корхоналар, муассасалар, ташкилотлар, колхозлар, совхозларнинг раҳбарларига боғлиқдир. Ўқитувчилар ҳақида ғамхўрлик қилиш уларнинг асосий вазифаларидан бири бўлиб қолиши керак. Президентнинг фармони — жумҳурият ўқитувчиларининг ижтимоий ҳимояланишини таъминлаш, ана шу олижаноб касб обрў-эътиборини ошириш йўлидаги янги аниқ қадамдир.

ТОШКЕНТ ШАҲАР КЕНГАШИНИНГ СЕССИЯСИ

Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгашининг бўлиб ўтган сессиясида янги сайланган депутатларнинг ваколатларини тасдиқлаш тўғрисидаги масала кўриб чиқилди, «Ўзбекистон ССЖда ижроия ва бошқарув ҳокимиятининг тузилишини такомиллаштириш ҳамда Ўзбекистон ССЖ Конституцияси (Асосий Қонуни)га ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги янги Қонун қабул қилиниши муносабати билан Тошкент шаҳар Кенгашининг иш тартибига ўзгартишлар киритилди. Тошкент шаҳри ҳудудида жиноятчилик ва ҳуқуқбузарликларга қарши курашни янада кучайтириш билан боғлиқ тадбирлар режаси муҳокама қилинди.

Депутатлар ташкилий масалани кўриб чиқдилар. Ш. Р. Шоабдураҳимов пенсияга чиқиши муносабати билан шахсий аризасига биноан Тошкент шаҳар ижроия комитетининг раиси вазифасидан озод қилинди.

Илгари Тошкент шаҳар ижроия комитети раисининг биринчи ўринбосари бўлиб ишлаган О. Ҳ. Асқаров Тошкент шаҳар ижроия комитетининг раиси этиб тайинланди.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССЖ ОЛИЙ КЕНГАШИНИНГ УЧИНЧИ СЕССИЯСИ

Депутат Э. Т. ШАЙХОВ нутқи

Депутат ўртоқлар!

Ўзбекистон давлат томонидан иқтисодиётни бошқаришнинг тўла ҳуқуқли субъекти бўлиб қолмоқда. Жумҳуриятимиз ўзига хос хусусиятлари ва социал-иқтисодий шароитларини ҳисобга олган ҳолда масалаларга ўз нуқтаи назаридан ёндошиш, амалий ҳаракатлар дастурини қабул қилиш ва амалга ошириш имкониятига эга бўляпти.

Жумҳурият ҳукумати халқ олдидаги масъулиятини сезган ҳолда халқ хўжалигининг ҳозирги ҳолатини ҳар томонлама ўрганиб чиқиб, Ўзбекистон халқ хўжалигини барқарорлаштиришнинг асосий йўналишлари ва бозор иқтисодиётига ўтиш қоидаларининг илмий асосланган дастурини ишлаб чиқди.

Олий Кенгаш сессиясига тақдим қилинган дастур лойиҳасида Ўзбекистоннинг мамлакатимиздаги суверен давлатлар янгиланган иттифоқидаги ўрни аниқ белгиланган, мулк масалалари, мулкни давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш билан боғлиқ бўлган асосий йўналишлар ва қоидалар алоҳида ўрин олган. Шунингдек социал масалалар комплекси, аҳолини иш билан таъминлаш ва ҳимоя қилиш воситалари ҳамда молия ва кредит соҳасидаги асосий принциплар белгилаб берилган.

Дастурда Ўзбекистоннинг марказ билан, иттифоқдош жумҳуриятлар билан ўзаро муносабатларининг муҳим масалалари ва ташқи иқтисодий сиёсати алоҳида ўрин эгаллаган.

Жорий йилдаги биринчи навбатда амалга ошириш зарур бўлган тадбирлар ва жумҳуриятнинг 1991 йилги тараққиёти планини шакллантиришга алоҳида эътибор берилган.

Олийгоҳимиз илмий кенгашида дастур лойиҳасининг ҳамма бўлимларини чуқур ўрганиш ва муҳокама қилиш шуни кўрсатдики, унда жумҳурият аҳолиси барча табақаларининг асосий социал-иқтисодий масалаларни ҳал этиш ва уларнинг турмуш даражасини ошириш тўлиқ акс этган.

Буларнинг ҳаммаси Олий Кенгашнинг ушбу сессияси муҳокамасига тақдим этилган ҳукумат программасини умуман қўллаб-қувватлашга асос бўлади, деб ўйлайман.

(Давоми 3-бетда).

Депутат С. МУҲАММАДЖОНОВ нутқи

Азиз депутат ўртоқлар!

Бундан минг йил илгари буюк мутафаккир Ёқут Ҳамавий музофотимизни шундай таърифлаган эканлар: Мовароуннаҳр ҳамма иқлимлардан хушманзара, серунум ва даромади кўпроғидир. Инсонлар учун керакли ҳамма нарса у ердан топилади ва ўз халқидан ортиб четга чиқарилади. Сувлари дунёда энг ширин сув. Сут ва гўшт учун боқиладиган қорамоллари ҳам етарли. Одамлари саховатли, меҳмондўст, жасур ва шижоатлидир.

Деҳқон оиласида туғилиб ўсган, умри зироатчиликда ўтаётган оддий бир инсон сифатида ўйланиб қолдим. Ўша даврдаёқ ўзидан ортиб, ўзгаларни боққан деҳқон бу кунга келиб наҳотки шунчалик ночор аҳволга тушиб қолса!

Ўртоқ Ислом Абдуғаниевич Каримовнинг такрор-такрор айтган қуйидаги мазмундаги гапларини эшитиб, кўнглим яна бироз таскин топди: юртимиз шунчалик бойки, ҳозир йигирма миллион халқимиз бўлса, икки баравар, ундан ҳам ортиқроқ аҳолини боқишга қурбимиз етади. Чиндан ҳам шундай. Фақат ер ости ҳамда ер усти бойликларига қадимгидек ўзимиз эгалик қилишга эришсаккина, шундай бўлиши мумкин.

Бугун лойиҳасини муҳокама қилаётган «Ўзбекистон халқ хўжалигини барқарорлаштиришнинг асосий йўналишлари ва бозор иқтисодиётига ўтишнинг қоидалари» хусусидаги ҳужжатни ўқиб бироз ўксиндим.

Мен деҳқон сифатида бир нарсага эътибор қилдим. У ҳам бўлса, мулкчилик муносабатларини қайта қуриш бобидир.

Масалан: мен ишлаб турган колхозда шаҳарни кенгайтириш муносабати билан ерларимиз шаҳарга ўтиб кетди. Лекин одам кўп, ер, иш топиб бериш қийин. Шу сабабли ерни сотиш мумкин эмас. Акс ҳолда ер сотилса, бир қисм пулдорлар ерни сотиб олиб, қолганлар эса шуларга қарам бўлиб қолади.

(Давоми 3-бетда).

ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ КЕНГАШИ ДЕПУТАТЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Йигирма биринчи чақириқ халқ депутатлари вилоят Кенгаши тўртинчи сессияси 1990 йил 20 ноябрь куни Тошкент вилоят партия комитети Мажлислар залида (Ўзбекистон проспекти, 9-уй) эрталаб соат 10.00 да очилади.

Депутатлар шу ернинг ўзида соат 9 дан рўйхатга олинадилар.

• ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ ҲИСОБ БОШҚАРМАСИ ХАБАР БЕРАДИ •

АҲВОЛ МУРАККАБЛИГИЧА ҚОЛМОҚДА

1990 йилнинг тўққиз ойида Тошкент вилояти (Тошкент шаҳри ҳам ҳисобга киради) нинг ижтимоий-иқтисодий ривожланиши.

ВИЛОЯТНИНГ ижтимоий-иқтисодий ривожланиши якунлари шундан далолат берадики, иқтисодиётни барқарорлаштириш юзасидан чоралар кўрилишига қарамай аҳвол мураккаблигича қолмоқда, бу халқ хўжалигини бошқаришни ёмонлашиши, хўжалик алоқаларининг бузилиши, меҳнат ва шартнома интизомининг бўшашини оқибатидир.

Саноатда ишлаб чиқариш ҳажми ўсиши суръатларининг пасайиши бартараф этилмади.

Инвестиция соҳасида аҳвол яхшиланмаяпти. Қатор муҳим ишлаб чиқариш қувватлари, уй-жойлар ва ижтимоий соҳанинг асосий иншоотларини ишга тушириш барбод этилди.

Иқтисодиётда пул-молия номутаносиблиги кучаймоқда. Пулнинг қадрсизланиши ошяпти, халқ истеъмоли буюмларига нархлар сезиларли даражада кўтариляпти. Аҳоли пулли даромадларининг маҳсулот ишлаб чиқаришга нисбатан илдам ортиши истеъмол бозорида вазиятни тобора зиддиятлаштирмоқда.

Тўққиз ойда вилоятнинг ижтимоий-иқтисодий ривожланишининг асосий кўрсаткичлари қуйидагича бўлди:

	1990 йилги режа (ёнг унга ҳисоб-китоблар) миллион сўмлик амалдаги нархларда	1990 йилнинг январь-сентябрида амалда	
		миллион сўмлик (амалдаги нархларда)	1989 йилнинг январь-сентябрига нисбатан фоиз ҳисобида (солиштирма нархларда)
Саноат маҳсулот ҳажми (ишлар, хизматлар)	x	6450,4	100,3
Халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш (чакана нархларда)	3581,9	3682,4	107,5
Шу жумладан: озиқ-овқат маҳсулотлари	979,2	995,0	99,4
алкоголли ичимликлар	444,9	463,9	107,6
ноозиқ-овқат маҳсулотлари	2157,8	2223,4	111,6
улардан енгил саноат маҳсулотлари	972,5	981,8	103,0
марказлашган давлат капитал маблағлари ҳамда корхоналар ва ташкилотлар фондлари маблағлари ҳисобига ишга тушириш: асосий фондлар (смета нархларида)	1772,4	622,5	95
уй-жойлар — минг квадрат метр (корхона ва ташкилотлар ҳисобга олинган доирасида)	1078,2	603,5	92
марказлашган давлат капитал маблағлари (смета қиймати бўйича) ҳисобига	889,1	485,3	91
корхоналар ва ташкилотларнинг фонд маблағлари ҳисобига	807,7	494,8	107
умумий фойдаланишдаги транспортда юк ташиш (жўнатиш) — миллион тонна	92,6	71,1	95,8
умумий фойдаланишдаги транспортнинг йўловчи обороти — миллиард йўловчи-километр	x	4,4	102,8
халқ хўжалиги бўйича фойда	1634,8	1265,8	95,9
халқ хўжалиги бўйича ишчилар ва хизматчилар меҳнатига ҳақ тўлаш фонди	3940,2	2794,3	105,6
давлат ва кооператив савдоси чакана товар обороти	5140,0	4009,0	110,9
аҳолига пулли хизматлар	767,9	562,6	104,7

МОЛИЯ ВА ПУЛ МУОМАЛАСИ

1990 йилнинг январь-сентябрида вилоят иқтисодиётининг молиявий аҳволини соғломлаштириш бўйича амалга оширилаётган чоралар ҳамон самарали натижалар бергани йўқ. Ҳисобот даврида 53,8 миллион сўмлик ёки ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 4,1 фоиз кам фойда олинди.

Тўлов интизоми паст. Вилоят халқ хўжалигига сарфланган кредит маблағлари 1990 йилнинг 1 октябрига келиб 2218 миллион сўмни ташкил этди, улардан банк ссудаси бўйича 45,3 миллион сўмлиги узайтирилди.

АҲОЛИНИНГ ДАРОМАДЛАРИ ВА НАРХЛАР

Халқ хўжалигидаги ишчи ва хизматчиларнинг меҳнатига ҳақ тўлаш фонди 2,8 миллиард сўмни ташкил этди ва ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 5,6 фоиз кўпайди.

Шу давр мобайнида ишчи ва хизматчиларнинг пул билан оладиган ўртача иш ҳақи 9,4 фоиз ортди ва 221,5 сўмга етди, колхозчилар меҳнатига ҳақ тўлаш 11,1 фоиз ортди ва 165,6 сўмни ташкил этди. Кўп жиҳатдан давлат бюджети ҳисобига врачлар, олий ўқув юртлари, бошқарув идоралари аппарати ходимлари иш ҳақини ошириш юзасидан тадбирлар амалда кўрилганлиги, шунингдек, йил якунларига кўра ва кўп йил ишлаганлиги учун мукофотлар кўпайтирилганлиги, янги ставкалар ва окладларга ўтказиш давом эттирилганлиги туфайли иш ҳақи ошди.

Аҳолининг ССЖИ Жамғарма банки муассасаларидаги омонатлари 1 октябрга келиб салкам 3,2 миллиард сўмни ташкил этди, бу йил бошидагига нисбатан 232,1 миллион сўм кўпдир.

Январь-сентябрь давомида давлатнинг 85,3 миллион сўмлик эркин муомаладаги заёми облигациялари сотилди. 1 октябрга келиб аҳолига 33,9 миллион сўмлик давлатнинг муайян мақсадларни кўзловчи фоизсиз заёми сотилди. Давлат хазинасига тўланадиган 9,1 миллион сўмлик тўлов облигациялари сотилди.

Жорий йилнинг январь-сентябрида колхоз бозорларидаги нархлар олти фоиз ошди. Нархлар чорвачилик маҳсулотларига 5 фоиз, улардан қаймоққа 4 фоиз, товуқ, ўрдак ва ёғга 5—7 фоиз, асалга 7 фоиз, пишлоққа 6 фоиз ошди. Сабзавотлар нархи 3 фоиз, шу жумладан сабзи ва янги карамга 6—8 фоиз, пиёзга 9 фоиз, меваларга 6 фоиз ошди.

ИСТЕЪМОЛ БОЗОРИ ВА ХИЗМАТ КЎРСАТИШ СОҲАСИ

3,7 миллиард сўмлик (чакана нархларда) халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқарилди. Бу 1989 йилнинг январь-сентябридагига нисбатан 257,4 миллион сўмлик ёки 7,5 фоиз кўпдир.

Корхоналар томонидан жами, шунингдек моллар гуруҳлари бўйича халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш режаларининг бажарилиши таъминланди.

Озиқ-овқат маҳсулотлари айрим турларини ишлаб чиқариш қуйидагича бўлди:

	1990 йилнинг январь-сентябрида ишлаб чиқарилди	1990 йилнинг январь-сентябрида 1989 йилнинг январь-сентябрига нисбатан фоиз ҳисобида
Гўшт (давлат ресурслари хом ашёсидан) — минг тонна	32	86
Колбаса маҳсулотлари — минг тонна	25	99,7
Мол ёғи — тонна (давлат ресурслари хом ашёсидан)	62	135
Қаймоғи олинмаган сут маҳсулотларини сутга айлантириб ҳисоблаганда — минг тонна (давлат ресурслари хом ашёсидан)	164	98
Маргарин маҳсулоти — минг тонна	21,5	103
Ўсимлик мойи — минг тонна (давлат ресурслари хом ашёсидан)	38	100,2
Ширинликлар — минг тонна	67	100,7
Консервалар — шартли миллион банка	216	103
Шу жумладан мева-сабзавот консервалари	216	103
Минерал сувлари — миллион декалитр	5,0	90
Алкоголсиз ичимликлар — миллион декалитр	7,9	104
Алкоголли ичимликларни мутлақ алкоголга айлантириб ҳисоблаганда — миллион декалитр	0,2	95

Қатор корхоналарда озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқариш ўтган йилнинг тўққиз ойидагига қараганда камайди. Умуман Ўзбекистон ССЖ Давлат деҳқончилик хўжалиги-кооператив комитети бўйича гўшт етиштириш 5,1 минг тонна, қаймоғи олинмаган сут маҳсулотлари тайёрлаш 3,4 минг тонна, минерал сувлари 1 миллион литр камайди.

Айрим ноозиқ-овқат маҳсулотларини ишлаб чиқариш қуйидагича бўлди:

	1990 январь-сентябрида ишлаб чиқарилди	1990 январь-сентябрида 1989 йилнинг январь-сентябрига нисбатан фоиз ҳисобида
Трикотаж буюмлари — миллион дона	21,4	96
Шу жумладан болалар учун (Ўзбекистон ССЖ Енгил саноати вазирлиги)	12,1	90
Пайпоқлар — миллион жуфт	0,3	92
Пойабзал — миллион жуфт	12,3	102
Шу жумладан болалар учун (ЎзССЖ Енгил саноат вазирлиги)	7,0	116
Мебель — миллион сўмлик	146,3	110
Чинни-фаянс идишлари — миллион сўмлик	29,9	107
Сунъий ювиш воситалари — минг тонна	27	106
Шу жумладан майда қадоқлангани	22,0	105
Кир совуни — минг тонна	13,1	125

ЧАКАНА ТОВАР ОБОРОТИ

Жорий йилнинг январь — сентябрида давлат ва кооператив савдоси чакана товар обороти ўсишининг жами ҳажми ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 393,1 миллион сўмликни ёки амалдаги нархларда 11,0 фоизни ташкил этди. Бироқ иккинчи ярим йилликдан бошлаб товар обороти ўсиш суръатларининг сусайиши кузатилди. Агар биринчи ярим йилликда товар обороти 12,6 фоиз кўпайган бўлса, учинчи кварталда фақатгина 10,9 фоиз ортди.

Чакана товар обороти ортишининг 73 фоизга яқини ҳақиқий товар жамғариш ҳисобига, 10 фоизи алкоголли ичимликларни сотишни кўпайтириш ҳисобига ва 17 фоизи ўртача чакана нархларнинг ошиши ҳисобига таъминланди.

Озиқ-овқат бозорида катта қийинчиликлар таркиб топди. 1990 йилнинг тўққиз ойида савдога асосий озиқ-овқат маҳсулотлари назарда тутилган ҳажмларидан 2 фоиз кам тушди, уларни етказиб бериш ўтган йилнинг шу даврдагига нисбатан бор-йўғи 8 фоиз ошди. Бу эса аҳолининг ортиб бораётган талабларини таъминлаш учун ниҳоятда етарли эмас.

Чорвачилик маҳсулотлари ва айниқса гўшт савдосида ниҳоятда кескин етишмовчилик сезилмоқда. Январь — сентябрь ойлари ичида гўшт савдога белгиланган ҳажмдагидан 10 минг тонна кам етказиб берилди.

Вилоят аҳолиси ғарқ пишиқчилик даврида деҳқончилик маҳсулотлари билан ёмон таъминланмоқда, бу шундай маҳсулотларни савдога етказиб беришнинг камайиши оқибатида содир бўлмоқда. Масалан, жорий йилнинг январь — сентябрида ҳам вилоят савдо ташкилотлари ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан янги мевалар ва узумларни 10 фоиз, помидорни 20 фоиз, янги карам, лавлаги ва полиз маҳсулотларини 25—33 фоиз кам олди.

Ўтган даврда чакана товар оборотининг ўсиши кўп жиҳатдан ноозиқ-овқат маҳсулотларини сотишни кўпайтириш ҳисобига таъминланди. Масалан, жорий йилнинг январь — сентябрида ип газламалари, пайпоқлар сотиш ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 8—10 фоиз, трикотаж буюмлари, кийимлар ва ички кийимлар сотиш — 10—12 фоиз шойи газламалари ва пойабзал сотиш 12—14 фоиз кўпайди. Бироқ енгил саноат товарлари бозоридаги танглик юмшамаяпти. Магазинларда амалда кийимларнинг кўпгина турлари, устки трикотаж буюмлари, моделли пойабзал йўқ, чойшаб-ёстиқ авралар деярли кўринмайди. Болалар ассортиментининг кўпчилик товарлари, боққоллик моллари савдоси зўриқиб ўтмоқда.

Бозорни ўрмон ва бинокорлик материаллари билан тўлдиришда сезиларли ўзгаришлар бўлмади. Оҳак, ганч, бўр, шифер, линолеум, сопол ва пардоз плиталари, шифер михлари савдода амалда кўринмайди.

Жорий йилнинг тўққиз ойида пулли хизмат кўрсатиш ҳажми 562,6 миллион сўмликни ташкил этди ёки ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 4,7 фоиз кўпайди. Айни вақтда белгиланган топшириқ 14,5 миллион сўмлик ёки 2,5 фоиз бажарилмади.

1990 йилнинг январь-сентябрида умумий фойдаланишдаги пассажир транспортида 661,1 миллион киши манзилларига етказиб қўйилди. Бу ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 24,1 миллион киши кўпдир.

Умумий фойдаланишдаги транспортнинг барча турларида пассажир обороти 2,8 фоиз кўпайди ва 4,4 миллиард пассажир-километрни ташкил этди, шу жумладан автомобиль транспортида бу кўрсаткичлар 2,7 фоиз ва 4,3 миллиард пассажир-километр кўпайди. Темир йўл транспортида пассажир обороти режаси 98,1 фоиз, авиация транспортида 102 фоиз қилиб бажарилди.

Алоқа корхоналари аҳолига 35,7 миллион сўмлик ёки ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 10,1 фоиз кўп хизмат кўрсатди. Шу билан бирга почта алоқаси почта орқали юборилган буюмлар ва пулларнинг сақланишини тўла таъминламаяпти. хат-хабарларни вақтида етказиб бермаслик ҳоллари содир бўлмоқда. Умумий фойдаланишдаги тармоқнинг асосий телефон аппаратлари сони 1990 йилнинг 1 октябрига келиб йилнинг бошидагига нисбатан 47,3 мингта кўпайди.

МЕҲНАТ РЕСУРСЛАРИ ВА ИШ БИЛАН БАНДЛИК

1990 йилнинг 1 октябрига келиб фаолиятнинг барча соҳаларида 1,7 миллион киши банд эди.

Иқтисодиётнинг шўъбалари бўйича ходимларнинг тақсимланиши қуйида келтирилади (минг киши):

	январь — сентябрь	
	1989 йил	1990 йил
Иқтисодиётнинг давлат шўъбаси	1425,4	1372,6
Иқтисодиётнинг ширкат шўъбаси	243,2	259,2
Шу жумладан: жамоа хўжаликлари	109,6	110,8
матлубот кооперацияси	27,2	29,1
Моллар ишлаб чиқарувчи ва хизмат кўрсатувчи ширкатлар (ўриндошларсиз)	106,4	119,3
Иқтисодиётнинг якка тартибдаги шўъбаси	111,4	114,8
Шу жумладан шахсий ёрдамчи хўжалик	102,0	107,0
якка тартибдаги меҳнат фаолияти	9,4	7,8

Моддий ишлаб чиқариш соҳасида банд бўлганлар сони ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 1,9 фоиз, давлат шўъбасида эса 3,7 фоиз камайди.

Хўжалик юритишнинг янги шакллари ривожланмоқда. Қўшма корхоналар сони ошмоқда. 32 та саноат бирлашмалари ва корхоналари, 896 та чакана савдо корхоналари, 731 та умумий овқатланиш корхоналари ижарада ишлади.

Ширкатларда банд бўлганлар сони ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 1,1 баравар кўпайди ва салкам 120 минг кишига (ўриндошлари ҳам ҳисобга киради) етди. Улар томонидан 902,4 минг сўмлик маҳсулот (ишлар, хизматлар) ишлаб чиқарилди.

Бинокорлик ширкатлари анча кўп ривожланди. Улар вилоятдаги барча ширкатларнинг учдан бир қисмини ташкил этади. Бу ширкатлар барча ширкатлар томонидан сотилаётган маҳсулот (ишлар, хизматлар) ҳажмининг 40 фоиздан ортиқроғини ёки умуман вилоят бўйича (Тошкент шаҳридан ташқари) пудратчи ташкилотлар томонидан бажарилаётган ишлар ҳажмининг 29 фоиздан ортиқроғини амалга оширмоқдалар.

Халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқарувчи ширкатлар тармоғи кенгайди. Шу билан бирга умумий овқатланиш, аҳолига маиший хизмат кўрсатиш, савдо программ воситалар ва бошқаларни ишлаб чиқиш бўйича ширкатлар сони камайди.

Вилоятда аҳолининг иш билан бандлигини кўпайтириш ва ишсизликни камайтириш бўйича аниқ мақсадга қаратилган чоралар амалга оширилмоқда. Кичик ва ўрта ишлаб чиқаришлар тармоғини, халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқарувчи филиаллар ва цехлар, ноҳия саноат комбинатлари, қўшимча ер участкалари ажратиш йўли билан шахсий ёрдамчи хўжаликлар тармоғини ривожлантириш, болалари бўлган аёлларни шартнома асосида жамоа хўжаликлари, давлат хўжаликлари, матлубот кооперацияси ва бошқа корхона, ташкилотларда меҳнат қилишга жалб қилиш ана шундай тадбирлардан ҳисобланади.

Шу йилнинг тўққиз ойида меҳнатга жойлаштириш органларига 44,9 минг нафардан ортиқ киши, шу жумладан, меҳнатга лаёқатли ёшдаги ишламаётган 42,8 минг нафар фуқаро ишга жойлаштириш ёки иш жойини ўзгартириш тўғрисидаги масалаларни ҳал қилишда ёрдам кўрсатишни илтимос қилиб мурожаат қилди.

Мурожаат қилган фуқаро шахслари умумий сонининг 47,5 фоизини ўз хоҳиши билан ишдан бўшаганлар, 14,9 фоизини уй ва шахсий ёрдамчи хўжаликда банд бўлганлар, 1,4 фоизини қисқариш туфайли бўшатилганлар, 0,2 фоизини прогул қилганлар ва бошқа меҳнат интизомини бузганлар, 0,5 фоизини ахлоқ тузатиш-меҳнат муассасаларидан, даволаш-меҳнат профилакторийларидан озод қилинганлар, 24,6 фоизини умумий таълим мактабларини битириб чиққанлар, 8,0 фоизини ишламайдиган бошқа фуқаролар ташкил этди. Шунингдек меҳнатга жойлаштириш органларига 0,8 минг пенсионер, ўқишдан бўш вақтда меҳнат қилиш истагини билдирган 0,4 минг талабалар ва ўқувчилар мурожаат қилдилар.

40,7 минг нафар киши ёки меҳнатга жойлаштириш масаласи бўйича мурожаат қилган барча меҳнатга лаёқатли фуқароларнинг 90,6 фоизи ишга жойлаштирилди.

УЙ-ЖОЙ ВА ИЖТИМОИЙ-МАДАНИЙ ҚУРИЛИШ

Вилоятда маблағ билан таъминлашнинг барча манбалари ҳисобига ўтган тўққиз ойда умумий майдони 1133,5 минг квадрат метр бўлган 15,2 мингта янги шинам хонадонлар фойдаланишга топширилди. Бу ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 8 фоиз камдир. Давлат маблағлари ҳисобига йиллик планнинг 56 фоизи миқдоридаги уй-жойлар қурилди. Марказлашган давлат маблағлари ҳисобига уй-жойларни фойдаланишга топшириш режасини Ангрен, Янгиобод шаҳарлари, Ғалаба, Коммунистик, Паркент, Янгийўл ноҳиялари бажармади. Ширкат уй-жой қурилиши бўйича тўққиз ойлик режа бажарилмади.

1990 йилнинг октябрига келиб вилоятда тадбирларда назарда тутилган уй-жойларнинг 91,2 фоизи, қозонхоналарнинг 83,8 фоизи, иситиш тармоқларининг 93,3 фоизи қишда ишлашга тахт қилинди.

Маблағ билан таъминлашнинг барча манбалари ҳисобига 13 минг 861 ўқувчи ўрни бўлган умумий таълим мактаблари, 4655 ўринли мактабгача ёшдаги болалар муассасалари фойдаланишга топширилди. 205 ўринли касалхоналар, ҳар сменада 930 беморни қабул қилувчи амбулатория-поликлиника муассасалари, 400 ўринли маданият уйлари ва клублар қурилди. Ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан умумий таълим мактаблари 40 фоиз, мактабгача ёшдаги болалар муассасалари 13 фоиз, амбулатория-поликлиника муассасалари қурилиши 57 фоиз қисқарди. Марказлашган давлат капитал маблағлари ҳисобига умумий таълим мактаблари, мактабгача ёшдаги болалар муассасалари, касалхона ва амбулатория-поликлиника муассасалари, ҳунар-техника билим юртлари, клублар ва маданият уйларини ишга тушириш тўққиз ойлик режасининг бажарилиши таъминланмади.

АТРОФ МУҲИТНИНГ АҲВОЛИ

Стационар манбалардан атмосферага зарарли моддаларнинг чиқарилиши ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 20,6 минг тонна камайди ва 349,8 минг тоннани ташкил этди. Шу билан бирга Олмалиқ шаҳрида (8,3 минг тонна) ва Чирчиқ шаҳрида (2,3 минг тонна) атмосферага чиқиндилар чиқариш кўпайди. Чирчиқдаги «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмасида сентябрь ойида аммиакнинг атмосферага чиқарилиши йўл қўйилиши мумкин бўлган нормадагига нисбатан 11 баравар кўп бўлди.

САНОАТ

1990 йилнинг тўққиз ойида саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш 0,3 фоиз ўсди. унинг бир кунлик ишлаб чиқариши 0,4 фоиз кўпайди. Ўтган даврда шартнома интизоми ёмонлашди. Истеъмолчиларга 121,5 миллион сўмлик саноат маҳсулоти етказиб берилмади. Бу ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 1,2 баравар кўпдир. Январь — сентябрда шартнома мажбуриятлари 98,0 фоиз қилиб бажарилди. Бирлашмалар ва корхоналарнинг 26 фоизи мажбуриятларнинг бажарилишини таъминланмади. Олмалиқ, Оҳангарон, Бекобод, Чирчиқ шаҳарлари, Бўстонлиқ, Оржоникидзе ноҳиялари корхоналарида саноат маҳсулотини етказиб бериш бўйича шартнома мажбуриятларининг бажарилиш даражаси умуман вилоят бўйича кўрсаткичдан кам бўлди.

Кейинги йилда маҳсулот етказиб бериш учун шартномалар тузиш кампанияси давом этмоқда. Танлаб ўтказилган тадқиқотлар маълумотларига кўра 1991 йилда (тадқиқ қилинган) корхоналар доираси бўйича) етказиб бериш учун лойиҳалаштирилган маҳсулот ҳажми 6,3 миллиард сўмликни ташкил этди. Амалда уларни етказиб бериш бўйича тузилган шартномалар 2,0 миллиард сўмликни ёки 32,1 фоизни ташкил этди.

Тўққиз ойда саноатда меҳнат унумдорлиги 1989 йилнинг шу даврига нисбатан 2,3 фоиз кўпайди. Меҳнат унумдорлиги билан иш ҳақининг ортиши ўртасидаги номутаносиблик сақланмоқда. Иш ҳақи меҳнат унумдорлигининг ортишига нисбатан уч баравар тез ошмоқда. Умуман вилоят бўйича саноат-ишлаб чиқарувчи персонал сони тўққиз ойда 7,6 минг кишига камайди.

Янги қувватлар ҳамон тўла фойдаланилмаяпти. 1990 йилнинг январь—августида кейинги икки йилда фойдаланишга топширилган ва қайта қурилган 8 та лойиҳа қувватларини иш билан ўртача таъминлаш даражаси 50,4 фоизни ташкил этди. Тошкентдаги 2-пойабзал фабрикасининг Гулистон шаҳридаги филиалида янги қувватлардан фойдаланиш даражаси жуда паст. Бу ерда чарм пойабзали ишлаб чиқариш бўйича қувватлардан фойдаланиш даражаси фақатгина 34,6 фоизни, Тошкент чинни заводида чинни буюмлари ишлаб чиқариш бўйича қувватлардан фойдаланиш 47,8 фоизни ташкил этди.

Қувватлардан етарли фойдаланмаслик оқибатида 8,8 миллион сўмлик маҳсулот йўқотилди.

Шаҳарлар ва ноҳиялар бўйича саноат иши тўғрисидаги маълумотлар қуйида келтирилади (фоиз ҳисобида):;

	маҳсулот етказиб бериш юзасидан шартнома мажбуриятларининг бажарилиши	истеъмолчиларга етказиб берилмаган маҳсулот — минг сўмлик	шартнома мажбуриятларини бажармаган корхоналар улуши	маҳсулот (ишлар, хизматлар) ҳажми ортишининг амалдаги суръатлари
Тошкент шаҳри	98,7	42632	24	0,3
Тошкент вилояти	96,9	78911	28	0,3
Шаҳарлар:				
Олмалиқ	95,3	33572	47	—4,5
Ангрен	99,2	2104	29	5,3
Оҳангарон	97,0	4117	37	2,1
Бекобод	94,4	11604	40	9,3
Чирчиқ	96,3	19712	41	—4,4
Янгийўл	99,4	859	27	5,2
Ноҳиялар:				
Оққўрғон	100,0	—	—	10,1
Оҳангарон	100,0	—	—	—3,4
Бекобод	100,0	—	—	7,3
Бўстонлиқ	97,0	1825	33	5,5
Бўка	100,0	—	—	13,2
Ғалаба	98,6	569	20	—2,5
Калинин	98,4	1601	25	—4,4
Коммунистик	100,0	—	—	—0,3
Оржоникидзе	97,0	1483	25	2,7
Паркент	100,0	—	—	35,6
Пискент	100,0	—	—	7,5
Ўрта Чирчиқ	100,0	—	—	—0,8
Тошкент	98,9	456	60	4,8
Чиноз	99,9	34	14	14,0
Янгийўл	98,2	960	25	4,8

Халқ хўжалиги комплексларининг кўрсаткичлари қуйидагича бўлди:

Ёқилғи-энергетика комплекси

	1990 йилнинг тўққиз ойида ишлаб чиқарилди	1990 йилнинг январь-сентябрида 1989 йилнинг январь-сентябрига нисбатан фоиз ҳисобида
Электр энергияси — миллиард киловатт-соат	18,4	106

Пландагидан ташқари 55 минг тонна кўмир қазиб чиқарилди.

МАШИНАСОЗЛИК КОМПЛЕКСИ

	1990 йилнинг январь-сентябрида ишлаб чиқарилди	1990 йилнинг январь-сентябрида 1989 йилнинг январь-сентябрига нисбатан фоиз ҳисобида
Куч трансформаторлари — миллион киловольт-ампер	6,5	97
Компрессорлар — минг дона	8,4	99,0
Йигирув машиналари — дона	1214	94
Тракторлар — минг дона	17,2	99
Трактор тиркагичлари — минг дона	23,4	108
Қишлоқ хўжалик машиналари — миллион сўмлик	88,9	84
Пахта териш машиналари — минг дона	3,9	84
Экскаваторлар — дона	673	105

Комплекс корхоналарининг ярми маҳсулотини янгиламади. Маҳсулотнинг аксарият қисми кўплаб чиқарилаётган машиналар, асбоб-ускуналар, приборларни модернизациялаш ва қисман такомиллаштириш ҳисобига янгиланди. Жаҳон техникавий даражасига мувофиқ маҳсулот ҳажми 1989 йилнинг январь—сентябридагига нисбатан деярли етти фоиз камайди.

МЕТАЛЛУРГИЯ КОМПЛЕКСИ

Корхоналар ва бирлашмаларнинг 75 фоизи маҳсулот етказиб бериш бўйича шартнома мажбуриятларини уддаламадилар. Маҳсулот етказиб бериш интизоми 1990 йилнинг январь — августига нисбатан ёмонлашди.

Пўлат ва прокат ишлаб чиқариш бўйича топшириқларнинг (93 фоиз) бажарилиши таъминланмади. Пўлат эритиш ҳажми ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 3,4 фоиз камайди.

КИМЁ-ЎРМОН КОМПЛЕКСИ

	1990 йилнинг январь-сентябрида ишлаб чиқарилди	1990 йилнинг январь-сентябрида 1989 йилнинг январь-сентябрига нисбатан фоиз ҳисобида
Минерал ўғитлари (тўйимли моддаларни 100 фоизга айлантириб ҳисоблаганда) — миллион тонна	0,6	103
Олтингугурт кислотаси — миллион тонна	1,1	99,99
Сунъий смолалар ва пластмассалар — минг тонна	61,7	99
Доривор воситалар — миллион сўмлик	45,3	106
Қоғоз — минг тонна	19,4	100,8
Картон — минг тонна	5,7	100,8

Чирчиқ «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмаси комплекс бўйича энг кўп ҳажмда маҳсулот етказиб бермади.

БИНОКОРЛИК МАТЕРИАЛЛАРИ САНОАТИ

	1990 йилнинг январь-сентябрида ишлаб чиқарилди	1990 йилнинг январь-сентябрида 1989 йилнинг январь-сентябрига нисбатан фоиз ҳисобида
Асбоцемент тахталари (шифер) — шартли миллион плита	208,6	122
Асбоцемент қувурлари ва халқалари — шартли минг километр	1,8	103

Қурилиш индустрияси корхоналари иморатбоп ғишт, йиғма темир-бетонни режалаштирилган ҳажмларда ишлаб чиқарилишини таъминламаяпти.

Тўққиз ойда улгуржи савдо тартибида ишлаб чиқариш — техникавий мақсадлар учун сотилган маҳсулот ҳажми 321,4 миллион сўмликни ёки 100,9 фоизни, саноат корхоналари томонидан эркин сотиш тартибида 503,4 миллион сўмликни ёки 100,8 фоизни ташкил этди.

(Давоми 3-бетда).

АҲВОЛ МУРАККАБЛИГИЧА ҚОЛМОҚДА

(Давоми. Боши 2-бетда).

АГРОСАНОАТ КОМПЛЕКСИ

Вилоят далаларида кузги дала ишлари тугалланмоқда. Жамоа хўжаликлари, давлат хўжаликлари ва хўжаликлараро корхоналарда 29 октябрга келиб 7622 гектар ердаги ёки экилган майдоннинг 77,5 фоизидаги шоли йиғиштириб олинди. Янгийўл ноҳияси хўжаликларида шолини йиғиштириб олишда ташвишли аҳвол таркиб топди. Ноҳияда майдонларнинг бор-йўғи 42,1 фоизидан шоли йиғиштириб олинди.

Тўла етилган дон учун маккажўхори 12 минг 315 гектар ердан йиғиб олинди. Бу макка экилган майдонларнинг 92,7 фоизини ташкил этади. Фақат Оҳангарон ноҳияси хўжаликлари дон учун маккажўхорини йиғиштириб олишда орқада қолмоқда. Бу ерда дон учун экилган майдонларнинг 83,3 фоизидан маккажўхори йиғиштириб олинди.

5579 гектар майдондаги ёки экин майдонларининг 73,8 фоизидаги картошка қазиб олинди. 42008 тонна картошка қазиб олинди, ҳар гектар майдондан қазиб олинган картошка миқдори 75,3 центнерни ташкил этди.

Сабзавотлар 16 минг 371 гектар майдондан йиғиштириб олинди. Бу экинлар майдонининг 91,6 фоизини ташкил этади. Калинин ва Паркент ноҳиялари сабзавотларни йиғиштириб олиш режаларини бажардилар. Оҳангарон 98,5 фоиз), Тошкент (98,5 фоиз) ва Пискент (95,9 фоиз) ноҳиялари режани бажаришга яқинлашиб қолдилар. Умуман вилоят бўйича 361708 тонна сабзавот йиғиштириб олинди.

30 октябрга қадар 366683 тонна пахта тайёрланди, бу режага нисбатан 104,17 фоизни ташкил этади ва 1989 йилнинг шу санасидагига нисбатан 22856 тонна камдир. Янгийўл ноҳиясидан ташқари барча пахтачилик ноҳиялари пахта тайёрлаш режаларини бажардилар.

Картошка сотиб олиш ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 6471 тонна камайди. 22 октябрга келиб у 38383 тоннани ёки режага нисбатан 44,0 фоизни ташкил этди. Картошкачилик ноҳияларидан Оҳангарон (ўтган йилга нисбатан 27,0 фоиз). Паркент (33,5 фоиз), Бўстонлиқ (55,7 фоиз), Коммунистик (56,0 фоиз) ва Оржоникидзе (56,4 фоиз) картошка сотишни ўтган йилдагига нисбатан камайтириб юбордилар.

453,8 минг тонна сабзавот харид қилинди, бу ўтган йилнинг шу санасидагидан 49,5 минг тонна камдир. Пискент (118,6 фоиз), Коммунистик (112,0 фоиз), Чиноз (109,0 фоиз), Ўрта Чирчиқ (106,0 фоиз) ва Янгийўл (103,1 фоиз) ноҳияларидан ташқари барча ноҳиялар сабзавот сотишни ўтган йилдагидан қисқартирдилар. Фақатгина Ўрта Чирчиқ ноҳияси сабзавот тайёрлаш йиллик режасини 106,2 фоиз қилиб бажарди.

47756 тонна ёки ўтган йилнинг шу санасидагига нисбатан 5017 тонна кўп озуқабоп полиз маҳсулотлари харид қилинди. Полиз экинлари харид қилиш режаси 95,5 фоиз қилиб бажарилди.

Ўтган йилдагига нисбатан мева-резавор маҳсулотларини харид қилиш уч баравар кўпайди ва 53424 тоннани ташкил этди. Бироқ йиллик режа фақат 66,7 фоиз қилиб бажарилди. Бўка (110,4 фоиз) ва Ўрта Чирчиқ (110,0 фоиз) ноҳиялари мевалар ва резаворларни харид қилиш режаларини бажардилар. Мевалар ва резаворларни харид қилишнинг энг паст фоизи Оққўрғон ноҳиясига тўғри келади. Бу ерда у 40,2 фоизни ташкил этди. Ғалаба (95,0 фоиз) ва Бўстонлиқ (92,3 фоиз) ноҳиялари бундай маҳсулотлар харид қилиш режаларини бажаришга яқинлашиб қолдилар.

Жамоа хўжаликлари, давлат хўжаликлари ва хўжаликлараро корхоналарда тўққиз ой ичида чорвачилик маҳсулотлари етиштириш қуйидагича бўлди:

	1989 йил	1990 йил	1990 йилда 1989 йилга нисбатан фоиз ҳисобида
Гўшт (тирик вазнда) — минг тонна	42,6	40,3	94,5
Сут — минг тонна	125,9	123,8	98,3
Тухум — миллион дона	387,4	365,6	94,3

Оққўрғон, Бекобод, Ғалаба, Калинин, Коммунистик ва Паркент ноҳияларидан ташқари кўпчилик ноҳиялар сут етиштириш бўйича суръатларни, Оққўрғон, Оҳангарон, Ғалаба, Оржоникидзе ва Пискент ноҳияларидан ташқари барча ноҳиялар гўшт етиштириш суръатларини, ҳамма ноҳиялар тухум етиштириш суръатларини пасайтириб юбордилар.

Ҳар бир сигирдан соғиб олинган ўртача сут миқдори ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан икки килограмм камайди ва 2341 килограммни ташкил этди, товуқлардан тухум олиш 2,5 фоиз қисқарди ва 157 донани ташкил этди.

Барча категориядаги хўжаликларда чорвачилик маҳсулотларини хард қилиш қуйидагича бўлди:

	1989 йил	1990 йил	1990 йилда 1989 йилга нисбатан фоиз ҳисобида
Чорва ва парранда (тирик вазнда) — тонна	45146	41295	91,5
Сут — тонна	130070	126524	97,3
Тухум — минг дона	356199	351796	98,7
Жун (тоза толага айлантириб ҳисоблаганда) — тонна	9713	10189	104,9

Ғалаба ноҳиясидан ташқари барча ноҳиялар чорва ва парранда харид қилишни, Бекобод, Ғалаба, Коммунистик ва Паркент ноҳияларидан ташқари барча ноҳиялари сут, Бўстонлиқ, Оржоникидзе ва Тошкент ноҳияларидан ташқари барча ноҳиялар тухум харид қилишни ўтган йилдагига нисбатан камайтириб юбордилар.

Қишлоқ хўжалик корхоналарида 1990 йилнинг 1 октябрига келиб чорва ва парранда сонининг ўзгариши қуйидагича бўлди:

	1989 йил	1990 йил	1990 йилда 1989 йилга нисбатан фоиз ҳисобида
Қорамол	184426	176385	95,6
шу жумладан сигирлар	55245	55612	100,6
Чўчқалар	184063	165577	89,9
Қўй ва эчкилар	282708	284477	100,6
Паррандалар — минг бош	6257,4	5423,1	86,6

Қишлоқ хўжалиги корхоналарида 22 октябргача 533,7 минг тонна дағал хашак, шу жумладан 249,5 минг тонна пичан, экилган ва табиий ўтлар тайёрланди, 326,7 минг тонна силос тайёрланди. Озуқа бирлигига айлантириб ҳисоблаганда ҳаммаси бўлиб 272,7 минг тонна ёки ҳар бир шартли бош учун 14,7 центнердан озуқа тайёрланди.

Деҳқончилик саноати комплексини ривожлантиришга, қишлоқ хўжалигини ишлаб чиқариш воситалари билан таъминловчи тармоқлар ҳам ҳисобга киради, маблағ билан таъминлашнинг барча манбаълари ҳисобидан 367,1 миллион сўмлик капитал маблағлар ёки йиллик лимитнинг 61 фоизи сарфланди. Шу йилнинг тўққиз ойида картошка, сабзавот ва мевалар учун омборлар қурилди ва ишга туширилди.

КАПИТАЛ ҚУРИЛИШ

Режада ишга туширилиши назарда тутилган ишлаб чиқариш қувватлари ва иншоотларини барпо этиш бажарилмаяпти, бу иқтисодиётга беқарорлаштирувчи таъсир кўрсатмоқда. Ўтган йилдан қолган ва шу йилнинг биринчи ярмида ишга туширилиши назарда тутилган давлат буюртмаси иншоотлари қурилиши анча қолоқлик билан амалга оширилмоқда. Чирчиқ шаҳридаги керамзит-шағал заводи шулар жумласидандир.

Марказлашган давлат капитал маблағлари ва корхоналар ҳамда ташкилотларнинг фондлари маблағлари ҳисобига 622.5 миллион сўмлик асосий фондлар ишга туширилди, бу ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан беш фоиз камдир. Фондларни ишга тушириш йиллик режаси фақат 35 фоиз қилиб бажарилди. Бу режа Ангрен, Чирчиқ, Янгийўл, Янгиобод шаҳарларида, Оққўрғон, Оҳангарон, Бўстонлиқ, Калинин ноҳияларида умуман вилоят бўйича кўрсаткичдан суст бажарилмоқда.

Январь-сентябрда 485,3 миллион сўмлик марказлашган давлат капитал маблағлари ёки йиллик лимитнинг 55 фоизи ўзлаштирилди. Корхоналар ва ташкилотларнинг ўз маблағлари 494,8 миллион сўмлик миқдорида ёки 61 фоиз ўзлаштирилди. Бу маблағлар улуши халқ хўжалиги бўйича давлат капитал маблағлари жами ҳажмида 50 фоизни, шу жумладан ёқилғи — энергетика комплексида 37 фоизни, металлургияда 79 фоизни, машинасозликда 89 фоизни, кимё-ўрмон комплексида 80 фоизни, қурилиш комплексида 68 фоизни ташкил этди.

Асосий фондларни ишга туширишга нисбатан ўзлаштирилган капитал маблағлар ҳажмининг 357,6 минг сўмлик ортиқ бўлиши тугалланмаган қурилишларнинг кўпайишига олиб келди. Жорий йилнинг 1 октябрига келиб унинг ҳажми 2022,5 миллион сўмликни ёки давлат капитал маблағларининг йиллик лимитига нисбатан 119 фоизни ташкил этди.

ТРАНСПОРТ

Умумий фойдаланишдаги транспортнинг айрим турларида юк жўнатиш қуйидагича бўлди. 1990 йилнинг январь-сентябрида):

	миллион тонна	1989 йилнинг январь-сентябрига нисбатан фоиз ҳисобида
Транспорт — жами	71,1	95,8
Шу жумладан:		
темир йўл	22,4	99,6
автомобиль	48,7	94,1
авиация — минг тонна	33,9	104,6

Темир йўл ва автомобиль транспортида юк жўнатиш топшириқлари 101,6 ва 102,9 фоиз, авиация транспортида 105,1 фоиз қилиб бажарилди.

Шу билан бирга темир йўл транспорти тошкўмир, цемент, минерал ўғитлари жўнатиш тўққиз ойлик режасини бажармади, нефть маҳсулотлари, минерал ўғитлари ва ўрмон юкларини жўнатиш 1989 йилнинг январь-сентябридаги даражадан камайди.

Корхоналарнинг шахобча темир йўлларида юк ортиш-тушириш юмушлари вақтида вагонларнинг кўплаб туриб қолиши давом этмоқда.

ТАШҚИ ИҚТИСОДИЙ АЛОҚАЛАР

1990 йилнинг тўққиз ойида ички нархларда экспорт учун етказиб берилган маҳсулот ҳажми 139,7 миллион сўмликни ташкил этди. Маҳсулот етказиб бериш бўйича шартнома мажбуриятлари 99,1 фоиз қилиб бажарилди.

ССЖИ Металлургия вазирлиги, ССЖИ Минерал ўғитлари вазирлиги корхоналари экспорт учун товарлар етказиб бериш юзасидан ўзларининг шартнома мажбуриятларини бажармадилар.

Вилоятда 1990 йилнинг 1 октябрига келиб 18 та қўшма корхона қайд қилинди. Уларнинг фаолияти экспорт-импорт юмушларининг ортиши билан характерланади.

Вилоят корхоналари мол-алмашиш (бартер) операциялари доирасида маҳсулотлар етказиб бериш мажбуриятларини бажармоқдалар. Корхоналар ўз маҳсулотлари ўрнига халқ истеъмоли моллари олмоқдалар.

ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ ҲИСОБ БОШҚАРМАСИ

ЎЗБЕКИСТОН ССЖ ОЛИЙ КЕНГАШИНИНГ УЧИНЧИ СЕССИЯСИ

Депутат Э. Т. ШАЙХОВ нутқи

(Боши 1-бетда).

Бозор иқтисодиётига ўтишнинг муфассал дастурида келтирилган ва ҳисоблаб чиқилган маълумотларнинг далолат беришича, Ўзбекистонда 1990—1991 йилларда давлат фондларини тақсимлашнинг умумий ҳажми 11,6 фоизни ташкил этади. Бу кўрсаткич 1992—1995 йилларда 20,5 фоизга етади. Шахсий мулк улуши эса тегишли равишда 2,9 ва 7,9 фоиздан иборат бўлади.

Лойиҳада шахсий мулк учун асосан муомала ва хизмат кўрсатиш тармоқлари корхоналарини сотиш мўлжалланмоқда. Шундай экан, анча ночорлашиб қолган бозорни шахсий корхоналар ҳисобига маҳсулотлар билан тўлдириб бўлмайди.

Мулкни давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш бўйича белгиланган асосий чораларни қўллаб-қувватлаган ҳолда биз лойиҳадаги жумҳуриятимизда ерларни шахсий мулк сифатида сотиш мумкин эмаслиги ҳақидаги қоидаларга қўшиламиз. Шуни эслатиб ўтиш ўринлики, кейинги йигирма йил ичида аҳоли жон бошига суғориладиган ер майдони 0,31 гектардан 0,20 гектарга камайди.

«500 кун» дастури лойиҳаси муаллифларининг фикрича, мулк ҳар бир кишининг қўлида бўлмоғи лозим. Бироқ жаҳонда бундай жамият йўқ. Агар мисол келтирадиган бўлсак, капитализмда ишлаб чиқариш воситалари капиталистларнинг мулки ҳисобланади. Шундай савол туғилади: нима учун ёлланма ишчилар капитализм шароитида ишлаб чиқариш воситаларига эга бўлмасаларда, бегона капиталист мулкини асраб-авайлаб ишлатадилар, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириб, маҳсулот сифатини яхшилаш учун курашадилар?

Чунки капитализм кўп асрлик тарихий тараққиёти мобайнида меҳнатни рағбатлантиришнинг пухта ишланган иқтисодий механизми — мукофот ва жарималар, ходимга маънавий ва руҳий таъсир ўтказиш усулларини вужудга келтирган.

Бизда эса бундай система такомиллаштирилмаган. Акционерлик ва мулкчиликнинг бошқа коллектив шакллари ўз ўзидан меҳнаткашларда хўжайинлик ҳиссини туғдиради, деб ўйлаш хато бўлур эди. Маълумки, жамоа хўжаликларида мулк жамоаники ҳисобланади. Лекин ҳамма хўжаликларда ҳам умуммулки асраб-авайлаб сақланмайди.

Мисол учун, жумҳурият халқ депутати Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Миразиз Рўзматов раҳбарлик қилаётган Тошкент вилояти Ўрта Чирчиқ ноҳиясидаги Охунбобоев номли колхозда 30 йилдан кўпроқ вақтдан бери механик-ҳайдовчилар шахсий хўжалик ҳисоби асосида меҳнат қилиб келишади. Меҳнатни оқилона ташкил этиш ва уни тўғри рағбатлантириш натижасида бу ерда тракторлар 10—12 йиллаб капитал ремонтсиз ишламоқда. Ваҳоланки, мамлакатда тракторлар ўрта ҳисобда 3—4 йилда капитал ремонт қилинади. Колхоз ҳам, колхозчилар ҳам тўқ яшайди. Чунки бу хўжаликда асоссиз тенглаштиришдан воз кечилган, кишиларнинг манфаатдорлиги ва шахсий масъулияти кучлидир. Шу сабабли ҳам меҳнаткашлар жамоа хўжалиги мулкидан бировники сифатида эмас, балки ўз мулки сифатида фойдаланишади.

Бошқа бир мисол: ўтган йили ва бу йил Президентимиз ташаббуси билан жумҳуриятимиз колхоз ва совхозларида пахтанинг харид нархига қўшимча маблағ ажратилди. Бу пул асосан теримчилар ва механизаторларга тўланди.

Натижада ҳосилни йиғиб териб олишда икки мавсумда ҳам мисли кўрилмаган суръатга эришилди. Талабалар ва ўқувчилар бу ишга жалб этилмади. Бу йил эса жумҳуриятимиз 50 иш кунида пахта терими планини бажарди. Унинг 60 фоизи машиналар билан териб олинди. Давлат 5 миллион тонна пахта олди.

Бу халқ хўжалигини бошқаришнинг иқтисодий усулларини қўлланишнинг ёрқин намунасидир. Шу билан бирга, менинг фикримча, лойиҳада жумҳурият қишлоқ хўжалигини жадал ривожлантириш режаларни ойдинроқ ёритиш керак. Қишлоқ хўжалигининг халқимизни озиқовқат билан таъмин қилишдаги роли алоҳида ўрин олиши керак.

Сизларга маълумки, кейинги вақтларда жумҳурият Президентининг фармонига кўра, меҳнаткашлар, айниқса, қишлоқ жойлардаги халқимизнинг кам таъминланган қатламлари турмуш шароитларини яхшилашга қаратилган бир қатор муҳим тадбирлар амалга оширилмоқда. Натижада саноат ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришда сезиларли ўсишга эришилди.

Шу йилнинг тўққиз ойи мобайнида Ўзбекистонда саноат маҳсулотлари ҳажми 2,7 фоизга, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ҳажми 18,6 фоизга ўсди. Миллий даромад эса 8,7 фоиз кўпайди. Жумҳуриятимизда бу ижобий силжишларни бундан буён мустаҳкамлаш чора ва тадбирлари кўрилиши керак.

Буларнинг ҳаммаси халқ хўжалигини барқарорлаштиришда ва Ўзбекистоннинг танглик ҳолатидан чиқишида муҳим омил бўлиб хизмат қилиши керак.

Мен Ўзбекистон халқ хўжалигини барқарорлаштиришнинг асосий йўналишлари ва бозор иқтисодига ўтиш йўллари дастурини маъқуллайман, уни асос қилиб қабул қилиш мумкин деб ҳисоблайман.

Депутат С. МУҲАММАДЖОНОВ нутқи

(Боши 1-бетда).

Менинг кўп йиллик тажрибам бўйича ерни оилавий пудратга бериб ишлаш тўғри бўлади. Шунда ишсизлар камаяди, ҳосилдорлик ошади. Бизда кўп йиллардан бери сабзавот ўртача 350—400 центнер, узум 250—300 центнер ҳосил беради, теплица маҳсулоти ҳар квадрат метрдан 20—22 килограммни ташкил этади. Колхозчиларнинг ўртача маоши 300 сўм.

Илгари мевали дарахтлар кўп эди. Кейинчалик ерни кенгайтирамиз, механизмга мослаштирамиз деб улар олиб ташланди.

Қисқа қилиб айтганда, озиқ-овқат етиштиришдан кўра уни жой-жойига қўйиш ва сотиш қийин.

Шу сабабли ўртадаги звеноларни камайтириш керакмикин, деб ўйлайман.

Хуллас ерни ижарами, шартномами, майлида, бирон асосда хусусий мулк қилиб, эгасига топшириш шарт. Фақат қуруқ ерни сотиш бўлмасин. Акс ҳолда бозор сиёсатининг деҳқончиликда бир нарса беришига кўзим етмайди. Мана бир мисол: беназир ерга эга бўла туриб, бодом, жийда, хандон писта, ёнғоқни ҳозир 10—20 сўмдан сотиб олаётирмиз. Бунда асосий касал шундай мевали дарахтлар ўсадиган ерларнинг эгаси йўқлигида хусусий эмаслигида. Уларни ижарага эмас, фойдаланишга бериш керак, чунки ижарани эртага бекор қилиш ҳеч гап эмас.

Инсонда ерга ҳақиқий эгалик ҳиссини уйғотиш керак. Агар биз бунга эриша олсак, тошда гул ундирадиган халқимиз бор. Шунда бозорда нима кам бўлса, ниманинг нархи баланд бўлса, шуни ўстириб ундиради. Кўрибсизки, тақчил моллар камаяди, нархи тушади, халқ фаровонлиги ошади. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Ҳар бир раҳбар, қайси даражада ишламасин, бозор иқтисодига ўтиш муносабати билан ўзи ишлаб чиқарган маҳсулотни ўзи сота билиши лозим. Шунда ноҳияда ҳам, жамоа хўжаликларида ҳам ишлаётган одамларнинг аҳволи яхши бўлади. Демоқчиманки, иқтисодиёт, савдо-сотиқ талабларини билишга интилишимиз керак.

Энди бозор сиёсатини сусайтирадиган баъзи муаммоларга келсак. Бу соҳада ҳам қовушмаган ишлар кўп.

Президентимизга катта раҳмат, томорқани кенгайтириб бердилар. Ижарачилик, пудрат кенгайди. Лекин ишлаб чиқариш усулларига келсак, асосан ўша алмисоқдан қолган қўл меҳнати, трактор, бульдозер, машина сотиб олай деса, аввало, ери оз, қолаверса, қурби етмайди. Бу аҳволдан чиқиш йўли борми? Бор.

Мана, Японияни олинг. Бу мамлакатда яхлит ердан кўра, кичик-кичик бўлак ерлар кўпроқ. Шунга мос кичик—мўъжаз трактор, бульдозер, қўйингки, ҳамма техника бор. Бизнинг жумҳуриятда ҳам уларнинг намунаси яратилган. Кўргазмада намойиш қилинган. Лекин шу вақтгача, негадир ишлаб чиқарилмайди. Бошқа жойдан ҳам буюриб олиб бўлмайди. Хуллас, якка хўжаликка мос машиналар керак.

Деҳқоннинг бошига битган яна бир бало бор. У ҳам бўлса, деҳқонни вақтини оладиган, асосий ишидан чалғитадиган юмушлар. Агар бозор сиёсатига путур етмасин десак, уни ҳам тез ҳал этиш лозим. Деҳқон-деҳқон бўлиши керак. Қандай қилиб кўпроқ маҳсулот етиштиришни ўйлаши даркор. Ҳозир нима бўлаяпти? Ижарага олган еридами, томорқасидами бола-чақаси билан тиним билмай, минг азоб чекиб, табиат билан олишиб, у ёки бу маҳсулотни етиштиради. Чинакамига дўзоҳ азоби шундан кейин бошланади. Машина топиш қийин, бу бир. Тўғри, баъзи вилоятларда бу хизматни бажариш ташкил этилган. Лекин амалда уларнинг иши алдаркўсани эслатади. Деҳқон идорага бориб, машина учун пул тўлайди. Тўлайди-ю, яна шофер билан алоҳида ҳисоб-китоб қилмаса, иши битмайди. Иккинчидан, кўпинча ДАИ ходимларига муомала қилмаса, манзилга яна етолмайди. Етдим деганда, бозордаги учинчи чўталчиларга учрайди. Тузукроқ жойни эгаллаш, медицина қоғозини олиш машмашаси бошланади. Чарчаб, дам олай деса, на меҳмонхона, на бир шароит бор, хуллас, деҳқонни бу каби талашлардан ҳам озод қилиш керак.

Хўш, қандай қилиб?

Узоққа бориб юрмай, аввало, Қашқадарё вилояти тажрибасини ўзимизда жорий этайлик. Уларда ҳар бир бозор қошида меҳмонхонаси, омбори, музхонаси билан бирга карвонсарой қурилган. Қолаверса, ижтимоий-маданий масалалар амалга оширилган мамлакатлар йўлини тутайлик. Инсофли, диёнатли, ҳамиятли кооператорлар керак. Бундайлар урушдан олдин ўзимизда ҳам бор эди. Баҳорда келиб, бор баракa қилиб кетишарди. Кузда келиб, ҳосилни ўзлари узиб, ўзлари жойлаб, ўша ернинг ўзида ҳисоб-китоб қилиб кетишарди. Келаси йилга нима зарурлигини, қанча кераклигини келишиб ҳам қўйишарди.

Қарангки, ҳаммасини амалга оширса бўлади.

Жумҳуриятимизда ерлар ҳар-хил, буни ҳамма билади.

Масалан: бир жойда пахта яхши ҳосил беради, бошқа ерда картошка ва бошқа экинлар. Афсуски, биз бу масалага етарли эътибор бермай келаётирмиз. Шуларни ҳисобга олиб, табақалаштириб экишни илмда, сўзда эмас, амалда қўлласак.

Айтайлик, бизнинг сабзавоткор хўжаликларимизнинг ўзида ер ҳар хил. Бу ерда узум яхши бўлади, иккинчи ерда полиз экинлари. Бу масалани хўжаликлараро ҳам кўриб чиқсак, фойдадан ҳоли бўлмасди. Бунда кам ҳосилли ерлар мутлақо бўлмас эди. Бу иш бизнинг ноҳияда бошланди.

Ихтисослаштириш масаласини қанча тез ҳал этсак, ернинг шароитига қараб фойдали экинлар эксак, ҳосил мўл бўлади. Бозор мўл-кўл бўлар эди.

Келинг, ўртоқлар, ернинг умрини бекорга ўтказмайлик, ҳосили ортиқроқ экинларни экайлик. Хуллас, бозор сиёсатига ўтар эканмиз, фойдали ишларни қўлдан бой бермайлик.

Ўртоқлар! Бозор иқтисодиётига ўтишнинг асосий шартларидан бири привитизация — мулкни давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштиришдир.

Ҳозирги вақтда Ўзбекистон халқ хўжалигининг асосий ишлаб чиқариш фондлари 101,7 миллиард сўмни ташкил этади. Шунинг 85 фоизи давлат мулкидир.

Аҳолининг жумҳурият жамғарма банкларидаги маблағлари эса 6,2 миллиард сўм бўлиб, у давлат мулки баҳосининг 6,1 фоизигагина тенгдир. Шуни айтиш кераккки, хусусийлаштиришни давлат томонидан берилган қарз-кредит ва ҳисобга олинмаган жамғармаларсиз, яъни аҳолининг шахсий омонатлари ҳисобига амалга ошириб бўлмайди.

ЖАМОАТЧИ МУХБИРЛАРИМИЗ ҲАҚИДА ҲИКОЯЛАР

Суратда: Теша Шералиев неваралари даврасида.

ҲАМОН ҚЎЛИДА ҚАЛАМ

Йиллар ўтган сари биз фақат китобларда ўқиган, киноларда кўрган даврлар узоқлашиб боради. Ёшлар ўтган кунлардаги воқеаларни эртак, дейди. Росаям содда бўлган эканcизлар-да, деб кулишади. Лекин уларга содда бўлиб кўринган кишилар ўз вақтларида қадамларидан ўт чақнаган, жангу жадалларда душманлар билан мардларча олишган, Инқилоб ғояларини эл орасида тарғиб қилишган.

Ана шундай кишилардан бири Теша Шералиев қаршимда ўтирибди. 1917 йили туғилган. Ёшига нисбатан ҳали дадил, рўзномаларни кўзойнаксиз ўқийди. Қўлида бир дунё ҳужжат: лотин, араб имлосида ёзилган гувоҳномалар, «Тошкент ҳақиқати»нинг сарғайган сонлари. У ақлини дастлаб ноҳия рўзномасида пешлаган.

— 1932 йили Қурамада «Қурама ҳақиқати» (ҳозирги «Оҳангарон») рўзномаси чиқадиган бўлди. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими мудири этиб тайинланганман, хурсандман. Қишлоқма-қишлоқ яёв юриб, обуна қилганим эсимдан чиқмайди.

У пайтларда оддий қишлоқ мухбирининг кичкина танқидий хабари ҳам бомбадек портларди. Раислар, бошқа раҳбарлар яна бизни ёзиб қўймасин, деб сояларига кўрпача солишарди. Мухбирлар ҳеч нарсадан тап тортишмасди. Улар тилга олган камчилик, нуқсонлар зудлик билан тузатиларди.

Теша ака ўша йили ишчи-деҳқон зарбдор мухбирларининг 3-Бутунўзбекистон съездида қатнашди, ўз вазифасининг нақадар масъулиятли эканлигини яна бир бор ҳис этди.

Ҳозир жамиятимиз иллатлари ҳақида том тепасига чиқиб, баралла айтсангиз ҳам ҳеч ким индамайди, фикрингизни очиқ-ойдин айтадиган пайт келди. У пайтларда эса оғзингиздан чиқиб кетган бир оғиз ножўя сўз сизни қамоқхонага етакларди. Колхозлаштиришнинг дастлабки йилларида бир кекса аёл бу ишни ёмонлаб, ашула айтиб юрар экан. Эҳтимол, унинг ашуласидаги танқидларда жон бордир, кўрган-билганларини қўшиққа қўшгандир? Лекин бирор буни суриштирмасди. Колхозлаштиришни ёмонлаб ашула айтдими — тамом, у халқ душмани.

Шундай қилиб, ашулачи аёлни очиқ суд қилишди. Суд раиси сўради: «Шундай-шундай мазмунда ашула айтганингиз ростми?». «Рост». Қандай даҳшат! Одамлар нафасларини ичига ютиб, суд ҳукмини кутишарди. Хукм эълон қилинди: социалистик жамиятимизга бутунлай ёт мазмундаги ашула тўқиб, айтгани учун Фалончи Пистончиева уч йил озодликдан маҳрум этилсин. Хукм қатъий, шикоятга ўрин йўқ.

Махсус топшириқ билан судда қатнашган Теша Шералиев ўша куни қайнаб-тошиб, бу ҳақда мақола ёзди. Ашулачи аёлни роса «савалади». Бунинг учун Теша акани айбдор қилмоқчи эмасмиз. Фақат ўша даврларда мухбирларни ҳам гангитишганини, оқни қора, деб ёзишга мажбур қилишганини айтмоқчимиз, холос. Агар Теша ака мақола ёзишдан воз кечганда бошига қандай савдолар тушишини аниқ билар-ди.

— Мураккаб даврлар эди, — дея ҳикоя қилади Теша ака. — Кечагина маърузаларини диққат билан тинглаб, қойил қолиб юрган одамларимиз бирданига «душман»га чиқариларди.

Теша Шералиев Улуғ Ватан урушидан қайтгач, узоқ йиллар алоқа бўлими бошлиғи бўлиб ишлади. Шунда ҳам қаламини ташламади. Айниқса, «Тошкент ҳақиқати»га тез-тез хат-хабарлар ёзиб турарди. Шу рўзноманинг 1956 йил, 3 март сонида унинг «Моҳир овчи» сарлавҳали хабари босилган. Унда бўри ва чиябўриларни қирган Фарах Вагапов тўғрисида ҳикоя қилинган.

Ҳозир Обликда бўри ҳам, чиябўри ҳам қолмаган. Улар инсон ва шаҳарлар «босқини»дан қаерларгадир, узоқларга «бош» олиб кетишган...

— Газетачилик ҳам бир дард экан. Ишлашдими, чангалидан қутила олмайсиз. Ўша пайтларда ёшман, ҳафтада икки марта от-араваларга осилиб, гоҳида пиёда лўкиллаб, Тошкентга келиб кетардим. «Қурама ҳақиқати» Эски Жувадаги босмахонада чоп этиларди.

Теша ака 1929—1931 йиллари Обликдаги деҳқон-ёшлар мактабида ўқиди. Уларга таниқли ёзувчи марҳум Йўлдош Шамшаров она тилидан дарс берарди. 1933 йилнинг август ойида мактабга ўн олти ёшлардаги ёшгина ўқитувчи қиз келди. Ўзини Мусобира Раҳимова деб таништирди. Қарангки, ўн саккиз ёшли мактаб ўқувчиси Теша Шералиев ўз ўқитувчисининг кўнглини забт этди. Икки ёш турмуш қуришди.

Мусобира Раҳимова 43 йил ёш авлодга таълим-тарбия берди. Куч-қуввати, кўз нурларини уларга сарфлади. 1976 йили вафот этди. Теша ака ва Мусобира опалар саккиз фарзандни тарбиялаб, вояга етказдилар.

Мусобира опадан таълим олган собиқ ўқувчилар ўз ўқитувчилари номини абадийлаштиришга қарор қилдилар. Шу мақсадда Обликдаги 3-маҳалла комитети аъзолари йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишда сўзга чиққан кишилар 1-Лашкерак кўчасига Мусобира Раҳимова номини бериш лозимлигини айтдилар.

Афсуски Ангрен шаҳар Совети ижроия комитети Атамалар комиссияси раиси Т. Муталимов бу киши ҳақида архивда ҳужжатлар йўқ, деб оёқ тираб турибди. Қизиқ, Мусобира опанинг шунча шогирдлари сўзлари, маҳалла комитети қарори ҳужжат ўрнида ўтмас эканми?

— Хуллас, шунақа гаплар, — дейди Теша ака. — Мен бир умр «Тошкент ҳақиқати» мухлиси бўлиб қоламан. Усиз ҳаётимни тасаввур этолмайман. Рўзномага хат-хабарлар ёзишни тўхтатмайман...

1917 йилги Инқилоб пайтида туғилган фахрий мухбир қайта қуриш инқилоби даврида ҳам қаламини ташлагани йўқ. У иллатларни аёвсиз фош қилади, одамларга ёрдам беради.

Ана шу хислати фахрий мухбирга куч-қувват бағишлайди, кексалигини билдирмайди.

Э. ҚОСИМОВ.

РЕКТОРЛАР КЕНГАШИ ТУЗИЛДИ

Ўзбекистондаги тиббиёт олий ўқув юртлари ректорларининг кенгаши тузилди. Ҳозирча шу турдаги олий ўқув юртлари жумҳуриятда олтита. Бу йил Нукус давлат университети махсус факультет очиб, шифокорлар тайёрлай бошлади. Келаси йилдан Бухоро тиббиёт илмгоҳи ҳам очилади. Кенгаш ишларни мувофиқлаштириши, малакали шифокорлар тайёрлашни яхшилашга кўмаклашиши керак. Ректорларнинг Андижонда бўлиб ўтган дастлабки мажлисида таълим-тарбия жараёнини йўлга қўйишда, кечиктириб бўлмайдиган бошқа муаммоларни ҳал этишда янги олий ўқув юртларига ёрдам бериш ҳақида гап борди. Тошкент иккинчи тиббиёт институтининг ректори Ҳ. Я. Каримов кенгаш раиси бўлди.

(ЎзТАГ).

ЯНГИ ҚУРИЛМА

Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтида ишлаб чиқилган фотометрик қурилма ёрдамида пахта толасининг сифатини бир дақиқа ичида аниқлаш мумкин. Илгари завод лабораториясида бу ишни бажариш учун қарийб бир соат кетарди. Янги қурилма пахта толасидаги барча нуқсонларни тезда топиб, у йигирув ва бошқа қайта ишлаш корхоналарининг талабларига мос келиш ёки келмаслигини аниқлайди. Қурилма ўта сезгирлиги ва жуда аниқ ўлчаши билан ажралиб туради. Янгилик Хўжайли йигирув фабрикасида жорий этилди. Атиги битта шундай қурилмадан фойдаланиш йилига йигирма минг сўмдан кўпроқ пулни тежаш имконини беради.

✦ ✦ ✦

ХАЛҚАРО АНДОЗАЛАРНИ МЎЛЖАЛГА ОЛИБ

«Тошкент трактор заводи», «Подъёмник» Самарқанддаги «Электробитмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаларида, Чирчиқдаги «Трансформатор» заводида сифат системаларига доир халқаро андозалар жорий этила бошланди.

Андозалаш соҳасидаги вазифаларни зудлик билан ҳал этиш — корхоналарга бозор иқтисодиёти шароитида рақобат қила оладиган маҳсулотларни ишлаб чиқаришга, уларни чет элга юбориш имкониятларини кенгайтиришга ёрдам беради.

✦ ✦ ✦

БИНОКОР ЁШЛАР ЁТОҚХОНАЛАРИДА

Қурувчилар жумҳурият касаба уюшмаси ёшлар ётоқхоналарини ремонт қилиш учун икки миллион сўм пул ўтказди. Касаба уюшмаси жиҳозларни сотиб олишга деярли икки юз минг сўм пул ажратди.

Ҳозир ёшларнинг 63 та ётоқхонасида 15 минг нафар бинокор яшамоқда. Уларда дам олиш хоналари очилган, тўгарак ишлари учун махсус хоналар ажратилган.

«Билим» жамиятининг лекторлари, бадиий ҳаваскорлик жамоалари ёш бинокорлар ҳузурига тез-тез келиб туришади.

(ЎзТАГ мухбири).

МАҚОМЛАР ЯНГРАМОҚДА...

Кўзи ожиз мақомчилар жумҳурият кўригида тақдир тақозоси билан кўриш қобилиятидан маҳрум бўлган, лекин ижодий истеъдоди бор одамлар иштирок этишди. Кўрикда Ўзбекистон вилоятларидан ва Қорақалпоғистондан келган 250 дан зиёд киши тўпланди. Улар қўшиқ айтиш ва миллий чолғу асбобларини чалишда беллашдилар. Навоий, Фурқат, Увайсий, Нодира ва ўзбек назмининг бошқа классиклари шеърлари билан айтиладиган мақомлар янгради.

Биринчи ўринни Тошкент вилоятидан келган мақомчилар ансамбли, иккинчи ва учинчи ўринларни Хоразм ҳамда Бухоро вилоятларининг жамоалари эгаллади. Яккахон қўшиқчилар мусобақасида Алишер Навоий шеъри билан айтиладиган «Насри уззор» қўшиғини моҳирона ижро этган наманганлик Олимжон Юсупов ғолиб чиқди. Хонандалар ўртасида Лолахон Зулунова, яккахон чолғучилар орасида эса Султон Сайфуддинов энг яхши ижрочи деб топилди.

— Кўрик кўпгина истеъдод эгаларини юзага чиқарди, — деди ҳакамлар ҳайъатининг аъзоси, Тошкент консерваториясининг ўқитувчиси, бастакор Ўлмас Расулов. — Шу билан бирга бу ерда бир қанча камчиликлар ҳам кўзга ташланиб қолди. Кўрлар жамиятида, маданий-маърифий техникумларда кўзи ожизларга мусиқа санъатини ўргатадиган мутахассислар етишмаяпти, истеъдодли кишилар маҳоратини ошириш ишлари қониқарли даражада эмас. Энди бундай кўрикларни мунтазам ўтказиб туриш режалаштирилди.

В. ХАБИБУЛЛАЕВА,
ЎзТАГ мухбири.

Чиноз ноҳиясидаги кашшофлар уйида ёш ҳаваскор рассомлар тўгараги қатнашчиларининг кўргазмаси очилди. Унда ноҳиядаги қатор мактаблар ўқувчилари ўз ижодий маҳсулларини намойиш этмоқдалар. Суратларда: (чапда) тўгарак иштирокчиларидан бир гуруҳи; кўргазма залидаги мана бу суратлар кичик томошабинларда завқ-шавқ уйғотмоқда.

Суратчи Р. Альбеков.

*

● Шахмат бўстонининг боғбонлари.

● ШАХМАТНИ КИМ ЎЙЛАБ ТОПГАН?
● МУҲАММАД ПАЙҒАМБАРНИНГ МАСЛАҲАТЛАРИ
● Х АСР ГРОССМЕЙСТЕРИ
● БОШИ КЕСИЛГАН ШОҲ, ВАЗИР, ОТ ВА ФИЛЛАР

МИНГ БИР ТЎСИҚНИ ЕНГИБ

Ислом динининг муқаддас китоби Қуръонда шахмат ҳақида ҳеч нарса дейилмаган. Чунки Қуръон тартиб этилган замонда бу ўйин арабларга маълум эмас эди. Уларнинг шахмат билан танишганлиги 632 йилдан сўнг, яъни Эрон истило этилгандан кейинги даврга тўғри келади. Араблар истило этган ерларининг одат ва анъаналари қатори шахматга ҳам ўз муносабатларини билдирдилар.

Маълумки, Муҳаммад пайғамбар келажакда истилочилик, бинобарин, ислом динини ёймоқ учун, оила бошлиқлари ҳарбий санъатни ўзлари ўрганибгина қолмай, болаларига ҳам бу борада таълим беришларини маслаҳат берган. Шахмат ўйини ҳам жанг саҳналарини тасвир этгани учун араблар уни фарзандларигача ўргатганлар. Ҳатто тўртинчи халифа Али ибн Абутолибнинг дўсти Абу Ҳирайранинг ўзи болалари билан шахмат ўйнар эди.

Бу борада қомусий билимли серқирра шахс бўлган, Аббосийлар хонадони тарихини битган қобилиятли шоир ас Сулий маълумот қолдирган. Ас Сулийнинг бизгача етиб келган айрим асарлари Ғарб ва Шарқ кутубхоналарида сақланмоқда. Унинг битта қадимги қўлёзмасини арабшунос олим В. Розен ўтган асрдаёқ Санкт-Петербург халқ кутубхонасидан топган эди.

Ас Сулий Х асрда, халифа Мухтадий даврида олиялар сафига кўтарилган. У вақтда ар-Розий вафот этган, сарой шахматчиси ўрнини халифанинг арзандаси Мавардий эгаллаган эди. Ас Сулийнинг шахматни билишидан хабар топган халифа тезда у билан Мавардий ўртасида мусобақа ўтказишни буюради. Олишув саройда, халифа ҳамда сарой аҳлининг кўзи ўнгида ўтади. Мўминлар ҳукмдори томошабин сифатида ўзини тута билмайди: худди стадиондаги ҳозирги футбол ишқибозига ўхшаб овозининг борича бақириб, арзандасига далда беришга интилади.

Халифанинг одати қурсин, Муқтадийнинг енгилган Мавардийдан бутунлай кўнгли қолиб, уни саройдан ҳайдагани бир бўлса, чиқиб кетаётганда: «Сенинг пуштиранг сувинг (арабча мавард) сап-сарғайиб кетди!— деб ўлганнинг устига тепгандай қилади.

Ас Сулийни саройга яқинлаштиришди. Олия деган номини оқлаш учун ас-Сулий қанчалик кўп тер тўккани номаълум, лекин у ўз мавқеини кейинги халифалар даврида ҳам сақлаб қола олган.

Шахматдаги шуҳрати туфайли у аш-Шатранжий лақабини олди. Лекин ар-Родийнинг вафотидан сўнг, қариган чоғида у ҳарқалай ғазабга йўлиқиб, Бағдоддан қочишга мажбур бўлади ва Басрада яшириниб юриб тез орада шу ерда вафот этади.

Ас-Сулийнинг шахматдаги шуҳрати Шарқда 600 йилдан кўпроқ сўнмади. Ҳатто шахматни ас-Сулий ўйлаб топган дейишади. Шу жиҳатдан афсонавий шахс бўлиб қолди.

Ас-Сулий асарларидан олинган парчаларга таянган ҳолда унинг шахматдаги маҳоратини юксак даражада баҳолаш мумкин. Ас-Сулий ўйин принципларини ва қонунларини топиш, ҳамда ифодалашга уринган биринчи шахматчидир. Унинг ёзиб қолдирган рисолаларидан биттаси Озарбайжон жумҳурияти қўлёзмалар фондида сақланар экан. Бундан хабар топгач биз Бокуга бориб, ўша асарнинг фотонусхасини олишга муваффақ бўлдик. Араб тилида ёзилган бу рисоладаги айрим маълумотларгина ушбу мақолада келтирилмоқда, Х аср шахмат «гроссмейстери»нинг бу ўйин тарихидан берган далиллари нақадар қимматли эканини таъкидлаб ўтиришга ҳожат бўлмаса керак.

Шахмат доналари жондорларнинг шаклларини акс эттирганлигини кўрган араблар кейинчалик бу Қуръон руҳига зид эканини пайқадилар ва Қуръоннинг 3, 7, 10 оятларига кўра уни ман эта бошладилар.

Аммо арбоблар орасида бу ақл-идрок ўйинидан воз кечишни истамаганлар ҳам майдонга чиқа бошлади. Улар дин руҳига зид бўлмаслиги учун шахмат доналарининг шаклини ўзгартирмоқ керак, деган қарорга келдилар. Шахмат доналари инсон (шоҳ, вазир, пиёда) ва ҳайвон (от, фил) шаклларига ўхшамаслиги учун уларнинг бошларини кесиб ташлаб, бир ёғоч парчасига айлантирдилар. Доналар бир-бирларидан маълум белгилар билан фарқланар эди. Бинобарин, янги араб шахмат доналари пайдо бўлди. Ўзига хос бу ислоҳ халқлар ўртасида шатранжнинг тез ёйилишига туртки бўлди. Бундай доналарни ясаш осон ва арзон тушар эди. Кўпинча жанг майдони ернинг ўзига чизилар, ҳар хил тошлар шатранж доналари хизматини ўтарди.

Аммо хурофотчи тақводорлар шахматни ман этар эканлар, бундан бир қатор мақсадларни кўзда тутардилар. Улар шоҳнинг мот бўлганини тахта узра намойиш этмаслик керак, деб ўйлардилар. Бу одамларда исёнкор фикр туғдириши мумкинлигидан қўрқардилар. Дин пешволари пиёданинг фарзинга айланиш масаласини халқ оммасига маълум бўлмаслигини истардилар. Улар шахматдаги бу қоида демократик кўринишлардан эканлигини билардилар. Яна руҳонийларга бу ўйиннинг инсонга муайян эстетик завқ бериши ойдин эди.

Шарқшунос Али Мецс IX асрда халифаликда вазир бўлган Абу-Абулқосим Хусайн ибн Муҳаммад ал Маъруф ал Исфаҳонийнинг «Китоби Мухтарат» асарига асосланиб, руҳонийлар омма орасида шахмат ўйинини булғашга интилардилар, деб ёзади.

Ислом динининг кенг ёзилган сунъий мазхабига мансуб Банафий таълимоти ҳам шахматни қабул этарди. Бинобарин, бу таълимотнинг атоқли вакили сифатида Равондий шахматга катта аҳамият берарди.

Маълумки, у XII—XIII аср шахмати борасида атрофлича маълумотлар беради. Равондийга кўра, шахмат ўйини мусулмонлар учун макруҳ демакдир, яъни ўйнаса ҳам бўлади, ўйнамаса ҳам бўлади.

XVIII—XIX асрларда ислом арбоблари диний мадҳиялар ёзиш билан машғул бўлган шоирлар шахмат ўйинига қарши очиқ-ойдин ҳужумга ўтдилар. Улар шахмат ўйини билан машғул бўлиш мусулмончиликка зиддир, деб жар солдилар. Аммо маърифат жарчилари, чунончи озарбайжонлик М. Ф. Охундов, С. А. Ширвоний, ўзбек шоирлари Огаҳий, Фурқат ва бошқалар шахматни мудофаа қилиб, унинг маданий машғулот эканлигини мадқ этдилар. Ана шундай қийин бир шароитда ҳам «шахмат мажлислари» бўлиб турарди. Чунончи, демократ шоир Зокиржон Фурқатнинг «Сабоға хитоб» номли шеърий хатида шу ҳол қайд қилинган.

Шоир бу шеърий хатни 1891—1892 йиллар орасида Истамбул шаҳрида юрган вақтларидаги ошна-оғайниларига ёзиб юборган. Хатда тилга олинган шахслар Фурқат Тошкентда яшаган чоғларида (1889—1891 йилларда) шоир билан яқин алоқада бўлишган. Одатда шахматни билмаган киши шахмат мажлисларида ўтира олмайди. Бинобарин, Фурқат ҳам шахматни биларди, дейишга асосимиз бор. Демак, юқорида айтилганларга якун ясар эканмиз, ислом динининг шахматга нисбатан муносабатини икки даврга бўлиш даркор.

Биринчи давр VII—X асрларни ўз ичига олади. Бу даврда шахмат ўйини дин таъсир доирасидан ташқарида ривож топди. Дастлабки шахмат олияларининг майдонга чиқиши ҳам шу даврга мансубдир.

Иккинчи давр эса XI—XIX асрларга тааллуқлидир. Шу даврда дин ҳар бир соҳага аралашиб, инсон ҳаётининг барча жабҳаларини ўз назорати остига олди. Юқорида қайд этганимиздек, бу тўққиз аср давомида шахмат мусулмонлар учун гуноҳ иш деб ҳисобланди, унинг ривожига ҳар восита билан монелик қилиб турилди. Халқ оммасининг маърифатдан баҳраманд бўлиши, жаҳолат гирдобидан халос этилишига қарши жамики воситалар ишга солинди. Лекин шунга қарамай айрим, фан ва санъат соҳиблари шахмат ривожига ўз улушларини қўшиб келдилар, ҳатто шу даврларда ҳам бу ўйинга бағишланган ажойиб рисолалар бунёд этилди...

Қаттиқ селга тўсиқлар писанд эмас-да!

М. МУҲИДДИНОВ,
халқаро тоифадаги ҳакам, тарих фанлари номзоди.

● Ҳар тўғрида

БИЗОН БИРИНЧИ БЎЛИБ КЕЛДИ

⊙ КОЛИФОРНИЯДАГИ Олбани шаҳрида (АҚШ) ғаройиб пойга бўлиб ўтди. «Югуриш йўлкасига» учта от ва Ҳарвили номли бизон чиқди. Худди шу бизон пойгада ғолиб чиқди. Таъкидлашларича, бу бизоннинг 27-беллашуви эди. У шу мусобақаларнинг ўн олтитасида маррага биринчи бўлиб келган.

ЯНА КАБУТАРЛАР ҲАҚИДА

⊙ КАБУТАР миясининг ҳажми бор-йўғи икки куб сантиметр, яъни инсон миясидан 700 баравар кичикдир. Лекин шунга қарамай кабутар миясининг лаёқати ҳайрон қоларлидир. Бу паррандалар билан ўтказилган тажриба улар ажойиб эслаш қобилиятига эга эканлигини кўрсатди. Олимлар паррандалар емиш олишини билдирувчи турли хил расмлар ва белгиларни экранда кўрсатиб синаб кўрдилар. Маълум бўлдики, кабутарлар 700 тагача белгиларни анча тез эсда сақлаб, лозимларини хатосиз ажратар эканлар. Афтидан бу паррандалар ўзларининг шу қобилиятлари туфайли ўз кабутархоналарига йўлни тез топиб олсалар керак.

Муҳаррир
Н. НАСИМОВ.

ОЙНАИ ЖАҲОНДА

Пайшанба

15 НОЯБРЬ

● ЎзТВ I

11.30 Ботаника. 12.00 Фильм-концерт. 12.30 Болалар учун фильм. 13.00 Такрорий фильмлар экрани. 18.05 Янгиликлар. 18.10 Мультфильм. 18.25 Замин саховати. 18.55 Алифбо сабоқлари. 19.30 «Ахборот». 19.50 Ёшлик оқшоми. 20.30 «Ахборот». 20.50 Концерт. 21.30 «Время». 22.00 Дастлабки тергов. Бадиий фильм.

● ЎзТВ II

19.05 Тижорат хабарлари. 19.10 Давр талаби билан. 19.40 Навоийхонлик. 20.10 Ўлим сиртмоғида. Бадиий фильм.

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:

21.30 «Время». 22.00 Концерт. 22.50 Ошиқ Ғариб. Бадиий фильм.

● МТ I

7.00 «120 минут». 9.05 Мультфильмлар. 9.35 Клим Самгиннинг ҳаёти. Бадиий фильм. 5-серия. 10.40 Композитор Е. Доганинг ижодий кечаси. 11.55 Болалар соати. 12.55 Коллаж. 13.00 «Время». 17.15 Педагогика ҳамма учун. 17.45 Объектив. 18.15 Халқ куйлари. 18.30 Сиёсий мулоқотлар. 19.00 «Время». 19.30 ...16 ёшгача ва ундан катталар. 20.15 Ҳужжатли фильм. 20.25 Клим Самгиннинг ҳаёти. Бадиий фильм. 5-серия. 21.30 «Время». 22.00 Шахмат бўйича жаҳон чемпионатида. 22.15 П. И. Чайковскийга бағишлаб Тольятти шаҳрида ўтказилган Бутуниттифоқ фестивали. 23.30 ТЯХ. 23.45 Эстрада концерти. 00.05 Воқеалар ва мулоҳазалар.

● МТ II

9.00 Эрталабки бадан тарбия машқлари. 9.15 Илмий-оммабоп фильмлар. 9.40. 10.45 Табиатшунослик. 10.00 Педагогика ҳамма учун. 11.05 Испан тили. 11.35. 12.35 Физика. 12.05 Испан тили. 13.05 Виктория. Бадиий фильм. 14.30 Ритмик гимнастика. 17.30 Концерт. 18.00 Ритмик гимнастика. 18.30 Ҳужжатли фильм. 19.00 «Время». 19.30 «Коллаж». 19.35 Ҳужжатли фильм. 19.55 Бир куни Кусковода. 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар. 20.45 Циркни ҳамма севади. 21.10 РСФСР шаҳарлари телестудиялари. 22.00 ССЖИ Олий Кенгашининг сессиясида. 22.30 Хоккей. «МАСК» — «Химик».

● НИМА? ҚАЧОН? ҚАЕРДА?

ЯНГИ НАШРЛАРГА ОБУНА БЎЛДИНГИЗМИ?

Ўрта Осиё ва Қозоғистон мусулмонлари Диний бошқармасининг нашрлари — «Ислом нури» жаридаси ва «Совет Шарқи мусулмонлари» мажалласига обунанинг йўлга қўйилиши ҳаётимизнинг ижобий ўзгаришлар ўзанига тушиб бораётганига бир далилдир.

Деярли кўпчилик диёримизда «Совет Шарқи мусулмонлари» номли мажалла борлигини шу пайтгача билмасди. Ваҳоланки, мазкур мажалла йигирма икки йилдан бери нашр этилмоқда. Бунинг бирдан-бир сири унинг диний руҳда эканлигида эди.

Мана, бугунга келиб асл инсоний қадриятлардан узоқланишга чек қўйилди. Уларсиз ҳаёт мумкин эмаслиги тан олинди. Динимиз эса қадриятларимизнинг асосини ташкил этади. Бунга сиз «Ислом нури» жаридаси ва «Совет Шарқи мусулмонлари» мажалласини ўқиб, ишонч ҳосил қиласиз.

Булардан ташқари сиз мазкур жарида ва мажаллани ўқиб Ислом дини таълимотлари, динимиз тарғиб этган одоб-ахлоқ мезонлари, динимиз нуқтаи назаридан оила ва ундаги эр ва хотин вазифа ва масъулиятлари, фарзанд тарбияси, алломаларимиз ҳаёт-фаолияти ва асарларидан намуналар, хорижлик биродарларимиз ҳаёти билан яқиндан танишасиз.

«Ислом нури» жаридаси ўзбек тилида бир ойда икки бор араб ва ҳозирги ҳарфларда нашр этилади. Йиллик обуна баҳоси 12 сўм.

«Совет Шарқи мусулмонлари» мажалласи бир йилда тўрт марта ўзбек, рус, араб, форс ва инглиз тилларида нашр этилиб, йиллик обуна баҳоси 8 сўм.

«Ислом нури» жаридасининг араб ҳарфи билан чиқадиган нусхасининг индекси 64611, ҳозирги ҳарф билан нашрининг индекси 64612.

«Совет Шарқи мусулмонлари» мажалласининг ҳозирги ҳарф билан ўзбек тилидаги нусхасининг индекси 75405, араб ҳарфи билан ўзбек тилидаги нашрининг индекси 75410.

Араб тилидагисининг индекси 75407.
Рус тилидагисининг индекси 75406.
Форс тилидагисининг индекси 75408.
Инглиз тилидагисининг индекси 75409.

«Ислом нури» жаридаси ва «Совет Шарқи мусулмонлари» мажалласи қадриятларимизни тиклашда сизнинг ишончли қўлланмангиз бўлишига ишончимиз комил.

«Ислом нури» жаридаси ва «Совет Шарқи мусулмонлари» мажалласига «Союзпечать» бирлашмасининг исталган бўлимида обуна бўлишингиз мумкин.

ЎРТА ОСИЁ ВА ҚОЗОҒИСТОН МУСУЛМОНЛАРИ ДИНИЙ БОШҚАРМАСИНИНГ НАШРИЁТ БЎЛИМИ.

«Тошкент ҳақиқати» рўзномасига доимий ишлаш учун малакали машинистка керак.

Мурожаат учун манзилгоҳ: Ленинград кўчаси, 32-уй. Телефонлар: 33-48-08, 32-53-53.

«ЎСАРФИЛЬМ» ОЛИЙ КИНОМАКТАБИ

АССАЛОМУ АЛАЙКУМ ҚАДРДОН ДЎСТЛАР!

СИЗЛАРНИ ЖУДА СОҒИНДИК!

Мана ниҳоят техник тайёргарликлар тугаб, декорациялар қурилиб Сиз ва биз узоқ орзиқиб кутган ёруғ кунлар келди! Сизлар билан қийналиб ижод қилаётган

«ТЎЙ» ТРИПТИХИНИНГ
II БАДИИЙ ВАРИАНТИНИ
ШУ ЙИЛНИНГ 20 ДЕКАБРИГАЧА

Тошкентда «Ўсарфильм»нинг кинопавильонида суратга оламиз.

Иш ва ўқиш жойларингиз раҳбарларидан жавоб олиб, Тошкентга икки ойга келишларингизни илтимос қиламиз.

Тошкентга келганингиздан сўнг иш ва ўқиш жойингизга «Тўй» кинофильмида суратга тушаётганингизни тасдиқлаб, илтимос мактуби йўллаймиз.

Ҳаммангизни «Тўй»га таклиф қиламиз!
Саҳналаштирувчи кинорежиссёр, «Ўсарфильм» муаллифи ва президенти — Саид Ўсар БЕК.

Манзилимиз: 700000, «Ўсарфильм», Тошкент, Ленинград кўчаси, 48-уй, телефон 32-01-29 (навбатчилар тунукун).

МАКУЛАТУРА ТОПШИРУВЧИ ФУҚАРОЛАР ДИҚҚАТИГА!

«УЗВТОРРЕСУРИ» Тошкент вилояти ишлаб чиқаришташёрлов корхонасининг

ҚАБУЛ ПУНКТИ-ДЎКОНЛАРИДА
НОЯБРЬ ОЙИДА

МАКУЛАТУРАГА АЙИРБОШЛАНАДИГАН «ЯПОН БРЖ, ДРУИД ҚУРЪАЛАРИ» КИТОБИ СОТИЛАДИ.

Бирйўла топшириладиган макулатура мезони — 20 кг.
Шунингдек:
А. Дюманинг **«Қиролича Марго»**.
Д. Карнегининг **«Қандай қилиб дўст орттириш мумкин?»**.
М. Незенинг **«СПРУТ»** китоблари ҳам сотилади.
Ушбу китобларга айирбошланадиган макулатура топшириш мезони — 30 кг.

М. Булгаковнинг **«Марҳумнинг мактублари»**, Касвиновнинг **«23 зина пастда»** китобларига абонементлар бериладн, макулатура топшириш мезони — 20 кг.

Айни пайтда, М. Булгаковнинг **«Марҳумнинг мактублари»** китоби савдо тармоқларида сотилаётганлигини маълум қиламиз.

Ўзбекистон ССЖ Маданият вазирлиги
М. Қориёқубов номли Ўзбек давлат филармонияси
В. И. ЛЕНИН НОМЛИ ССЖИ ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА
5, 6 ДЕКАБРЬ СОАТ 19.00 ДА
ЎЗБЕКИСТОН ССЖ ХАЛҚ АРТИСТИ
КАМОЛИДДИН РАҲИМОВ

КОНЦЕРТИ

Программани — Ўткир СИДДИҚОВ олиб боради.
Чипталар сарой кассаларида соат 11.00 дан бошлаб сотилмоқда.

«ЎЗБЕККОНЦЕРТ»
В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ ССЖИ ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА
22, 23, 24 НОЯБРЬ СОАТ 19.00 ДА

Ҳамза номидаги Давлат мукофотининг совриндори, жумҳуриятда хизмат кўрсатган

«ЯЛЛА» АНСАМБЛИНИНГ КУЙ ВА ҚЎШИҚ БАЗМИ

Ансамблнинг бадиий раҳбари Ўзбекистон ССЖ халқ артисти Фаррух ЗОКИРОВ.
Чипталар соат 11.00 дан сотилмоқда.

Ўзбекистон ССЖ Театр арбоблари уюшмаси
Ўзбекистон юлдузлари театр-студияси
В. И. ЛЕНИН НОМЛИ ССЖИ ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА
15 НОЯБРЬ СОАТ 16.30 ва 19.30 ДА
ҚОЗОҒИСТОН ССЖ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ АСКИЯЧИЛАРИНИНГ ЛАУРЕАТЛАРИ ВА ЭСТРАДА ХОНАНДАЛАРИ ИШТИРОКИДА
«ТОМОША» ПРОГРАММАСИНИНГ

КУЛГИ КЕЧАСИ

ПРОГРАММАДА ҚАТНАШАДИЛАР:
Бауржон ИБРАГИМОВ, Уайс СУЛТАНГАЗИН, Токсан КУЛИБЕКОВ, Данагуль ТЕМИРСУЛТОНОВА, Болтабой ТОШМАТОВ.

«ТОМОША» программасининг бош режиссёри — Луқпон ЕСЕНОВ.
Касса соат 11.00 дан 19.30 гача ишлайди.
Жамоа бўлиб келиш учун буюртмалар қабул қилинади.

Бизнинг телефон: 32-35-53, 45-92-13.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»)

БИЗНИНГ МАНЗИЛГОҲ: 700083, ТОШКЕНТ, ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32.

МУҲАРРИР ўринбосарлари — 335885, 325747, 325748, 337916; масъул котиб — 334808, 325353; масъул котиб ўринбосарлари — 325750; БЎЛИМЛАР: мафкура — 325778, деҳқончилик-саноат — 325647; саноат, қурилиш ва транспорт — 325749; маҳаллий Советлар ҳаёти — 325645; ижтимоий масалалар — 325556; маданият — 325767; адабиёт ва санъат — 325553; ахборот, ҳарбий-ватанпарварлик — 325733, хатлар ва оммавий ишлар — 334048, 325354; жамоатчи кенгаш қабулхонаси — 334048, 325354; эълонлар бўлими — 325727.

Д 1911. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс: 64684. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12